

Anttoni Kosonen & Tino Kuokkanen

VANHEMMAT VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÖINÄ URHEILUSEURA HATSINASSA

Kokemuksia seuratoiminnasta ja
motiivit vapaaehtoistyöhön

Opinnäytetyö

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Yhteisöpedagogikoulutus

2022

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Tutkintonimike	Yhteisöpedagogi (AMK)
Tekijät	Anttoni Kosonen & Tino Kuokkanen
Työn nimi	Vanhemmat vapaaehtoistyöntekijöinä urheiluseura Hatsinassa Kokemuksia seuratoiminnasta ja motiivit vapaaehtoistyöhön
Toimeksiantaja	Urheiluseura Hatsina ry
Vuosi	2022
Sivut	42 sivua, liitteitä 3 sivua
Työn ohjaaja	Lassi Pöyry

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössä selvitettiin, miten Hatsinan seuratoiminta näyttäytyy harrastajien vanhemmille sekä muille verkkokyselyyn vastanneille. Lisäksi halusimme selvittää vanhempien motiiveja osallistua vapaaehtoistyöhön. Opinnäytetyön lähtökohtana oli näkemys siitä, että liikunta- ja urheiluseuran toiminta nojaa myös tulevaisuudessa vanhempien motivaatioon tehdä vapaaehtoistoimintaa ja se nähdään tärkeänä tekijänä toiminnan jatkuvuuden kannalta.

Hatsina on mikkeliäinen liikunta- ja urheiluseura, jonka tarkoituksena on mahdollistaa liikuntaharrastusta kaikenikäisille urheilijoille. Tutkimuskysymykset muotoutuivat seuran tavoitteista lisätä yhteisöllisyyttä, sitouttaa seuran ohjaajia ja valmentajia pitkäjänteiseen toimintaan sekä kehittää vapaaehtoistoimintaa järjestelmällisemmäksi.

Opinnäytetyössä yhdistettiin kvantitatiivista ja kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivisena menetelmänä käytettiin verkkokyselyä ja kvalitatiivisena teemahaastattelua. Verkkokyselyn vastaukset ja haastattelun aineisto tukivat toisiaan analysointivaiheessa. Verkkokyselyssä saatiin selville, että lähes puolet vastanneista ei nähnyt itseään Hatsinan salibandyseuran yhteisön jäsenenä. Vastanneet olivat muuten tyytyväisiä Hatsinan toimintaan ja erityisesti valmennus sekä ohjaaminen nähtiin asiantuntevana.

Teemahaastattelussa haastateltiin kolmea vanhempaa. Haastatteluaineistossa saatiin selville, että vapaaehtoistyöhön osallistuminen nähtiin vanhemman vastuuna. Vanhemmat kokivat vastuuta osallistua vapaaehtoistyöhön silloin, kun se kohdistuu oman lapsen joukkueeseen. Suosituimpana vapaaehtoistyön muotona nähtiin lyhytaikainen talkootyö.

Hatsinan urheiluseuran vanhemmat näkevät seuran lapsen joukkueen kautta. Osallistumista ja yhteisöllisyyttä lisääviä tekijöitä koetaan enemmän lapsen joukkueen kesken, joten tulevaisuudessa huomiota tulisi kiinnittää vanhempien sitouttamiseen seuratasolle asti. Vastaajien motiivit vapaaehtoistyön toteuttamiseen olivat yhteneväisiä verrattaessa niitä aikaisempiin tutkimuksiin. Lisäksi valtakunnallinen trendi, jossa seurojen tavoite on ammattimaistua näkyi tuloksissa.

Asiasanat: osallisuus, urheilu- ja liikuntaseurat, vapaaehtoistyö

Degree	Bachelor of Humanities
Authors	Anttoni Kosonen & Tino Kuokkanen
Thesis title	Parents as volunteers in sports club Hatsina
Commissioned by	Urheiluseura Hatsina ry
Time	2022
Pages	42 pages, 3 pages of appendices
Supervisor	Lassi Pöyry

ABSTRACT

In this thesis it was examined how the activities of sports club Hatsina are experienced by parents and others who responded to the survey. Parents' motives to participate in the voluntary work in sports club was also examined. The basis of this research was a vision that the activities and operation of the sports club currently lean on voluntary work and will do so also in the future, and how important it is to the club's continuity.

Hatsina is a sports club based in Mikkeli and its goal as a club is to enable a sporting hobby for people of all ages. The research questions for this thesis were formed from the club's objective to create more sense of community, engage the coaches and other voluntary workers in more long-term commitment and to make voluntary work more systematic.

This thesis combined both quantitative and qualitative research methods. The quantitative method used was an online survey and the qualitative research method was an interview. The answers from the survey were utilized when analyzing the material from the interviews. The survey indicated that almost half of the respondents felt like they were not a member of the sports club. All around respondents were happy with the activity of the club and especially coaching and guiding were seen as professional.

The interviews focused on three parents, and it was found out that the parents saw the voluntary work in the club as the responsibility of parents. The main motive to do voluntary work was that the work was focused on their own team within the club. The most popular form of voluntary work was short-term voluntary work.

The parents saw the whole sports club through their own team. Participation and sense of community was experienced mainly in the parents' respective teams where their children played. In the future the focus should be on engaging the parents more closely on the level of the whole club. The motives for voluntary work were aligned with the most common motives nationally. The fundraising for the teams should be done on equal terms within the teams so the children's chance to have a hobby remains the same.

Keywords: complicity, sports clubs, volunteer work

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TEOREETTINEN VIITEKEHYS	7
2.1	Vapaaehtoistyö ja kansalaistoiminta urheiluseuroissa.....	7
2.2	Osallisuus	12
2.3	Osallisuutta selittäviä teorioita.....	14
2.4	Aiemmat tutkimukset.....	16
3	TUTKIMUSSUUNNITELMA	17
3.1	Tutkimuksen kohde ja tutkimuskysymys	17
3.2	Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä	18
3.3	Aineiston analyysimenetelmä.....	19
4	TUTKIMUKSEN TULOKSET	20
4.1	Kyselyn tulokset.....	20
4.1.1	Kyselyyn vastanneet ja heidän roolinsa seurassa	20
4.1.2	Tyytyväisyys seuratoimintaan.....	21
4.1.3	Vapaaehtoistyö urheiluseura Hatsinassa.....	23
4.1.4	Vanhempien kokemukset seuran hyvistä puolista sekä parannusehdotukset	27
4.2	Haastatteluiden tulokset	28
4.2.1	Vanhempien näkemykset urheiluseuran osallisuudesta.....	28
4.2.2	Vanhempien kokemukset vapaaehtoistyöstä ja seuratoiminnasta urheiluseurassa	30
4.3	Vanhempien kehittämis ehdotukset	33
5	POHDINTA	34
5.1	Oma joukkue on vanhemmille seura pienoiskoossa.....	34
5.2	Seuratoimintaan osallistuminen nähdään vanhemman vastuuna	36
5.3	Kehittämisideoita seuralle	37
5.4	Tutkimuksen luotettavuus.....	39
	LÄHTEET	40

LIITTEET

Liite 1. Verkkokysely

Liite 2. Haastattelurunko

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä perehdytään huoltajien osallistumisen ja osallisuuden tarkastelemiseen urheiluseuratoiminnassa. Opinnäytteen tilaaja on mikkeliäinen urheiluseura Hatsina ry, jonka lajina on salibandy. Seuran tarkoituksena on mahdollistaa liikuntaharrastus paikallisesti kaikenikäisille urheilijoille.

Tarve opinnäytteen tekemiselle syntyi Hatsinan tavoitteesta saada seuran jäsenet paremmin kiinnittymään seuran toimintaan. Seuran tavoitteena on lisätä jäsenmääräänsä sekä tukea vapaaehtoistoimintaa. Tutkimuksen aiheeksi tarkentui kartoittaa seuran toiminnassa olevien vanhempien motiiveja vapaaehtoistyöstä ja näkemyksiä seuran toiminnasta. Tutkimuksen kautta seuran toimijat saavat tietoa seuran toimivuudesta ja vapaaehtoistoiminnan mahdollisista kehityskohteista, jotta kynnys vapaaehtoistyöhön osallistumiseen pienentyisi.

Hatsinan urheiluseura on monien muiden suomalaisten urheiluseurojen tavoin kohdannut haasteen vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytoimisessa. Uusia vapaaehtoisia ei saada tarpeeksi vastaamaan seurojen kasvavia tarpeita vapaaehtoistyöntekijöille ja nykyiset vapaaehtoiset kuormittuvat työmäärästä. Lisäksi vapaaehtoisuustoiminta on usein lyhytjänteistä ja uusien tekijöiden löytäminen koetaan seuroissa vaikeaksi (Koski & Mäenpää 2018b).

Opinnäyte on yhdistelmä kvalitatiivista ja kvantitatiivista tutkimusta. Kyselystä ja haastatteluista kerätty aineisto täydentävät toisiaan. Kyselyssä pääpaino on saada näkemyksiä seuratoiminnasta ja haastatteluissa pääpaino oli vapaaehtoistyön motiivien kartoittamisessa. Lisäksi kyselyn vastaajille ja haastateltaville annettiin mahdollisuus antaa omia kehittämis ehdotuksia seuralle ja seuran toimintaan. Tulosten perusteella on tarkoitus tuottaa seuralle kehittämisideoita vapaaehtoistoiminnan edistämiseen.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

2.1 Vapaaehtoistyö ja kansalaistoiminta urheiluseuroissa

Liikunta ja -urheiluseuratoiminta tapahtuu pääsääntöisesti kolmannella sektorilla, eli järjestöissä ja yhdistyksissä. Perinteisesti seuratoiminta on nojannut vapaaehtoistyöhön, vaikka viime vuosikymmeninä palkkatyö onkin urheiluseuroissa lisääntynyt. Erilaisia vapaaehtoistyönmuotoja urheilun ja liikunnan parissa ovat ohjaaminen, valmentaminen, toiminnan organisointi, varainkeruu sekä tapahtumien järjestäminen. Vapaaehtoistyöntekijöinä liikunta- ja urheiluseuroissa voidaan nähdä sellaiset, jotka osallistuvat toimintaan muutoin kuin itse harrastamalla liikuntaa. (Aarresola ym. 2019, 28.)

Liikunta ja urheiluseurat ovat yksi vapaaehtoistyökentän ja kansalaistoiminnan suosituimmista toimialoista liikunnanharrastamisen lisäksi. Tämä käy ilmi tutkimusraportissa, jonka mukaan liikunta ja urheilu on ollut suosituin toimiala tehdä vapaaehtoistyötä lasten ja nuorten. Vuonna 2018 tehdyn selvityksen mukaan 42,7 % suomalaisista 15–74-vuotiaista oli osallistunut urheiluseuran toimintaan jollakin muulla tapaa, kuin itse liikkumalla. (Rahkonen 2021, 3.)

Suomalaisesta aikuisväestöstä 20,5 % teki vapaaehtoistyötä liikunnan ja urheilun parissa. Aikuisväestön keskuudessa osallistuminen kansalaistoimintaan ja vapaaehtoistyöhön on yleisintä korkeimmin koulutettujen ja korkeimpiin tulojen tuloluokkiin kuuluvien keskuudessa. Vapaaehtoistyön yleisimpiä muotoja on lyhytkestoisempi tehtävä, kuten talkootyö. (Aarresola ym. 2019, 42.)

Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyö voidaan määritellä toiminnaksi, joka on ihmisen henkilökohtainen ja oma valinta. Se on yhteiskunnassa hyväksytty tapa osallistua yhteisön toimintaan ja vaikuttaa esimerkiksi ympäristöä ja sosiaalisia suhteita koskeviin asioihin. Vapaaehtoistyön tunnusmerkkinä on, että siitä ei makseta rahallista palkkaa tai korvausta. Käytännössä tämän määritelmän taso on vaihteleva, koska vapaaehtoistyöstä voidaan maksaa korvausta tapauskohtaisesti. Vapaaehtoistyö ei ole myöskään uhka palkkatyölle. (Volunteering in the European Union 2010, Laasasen 2011, 9 mukaan.)

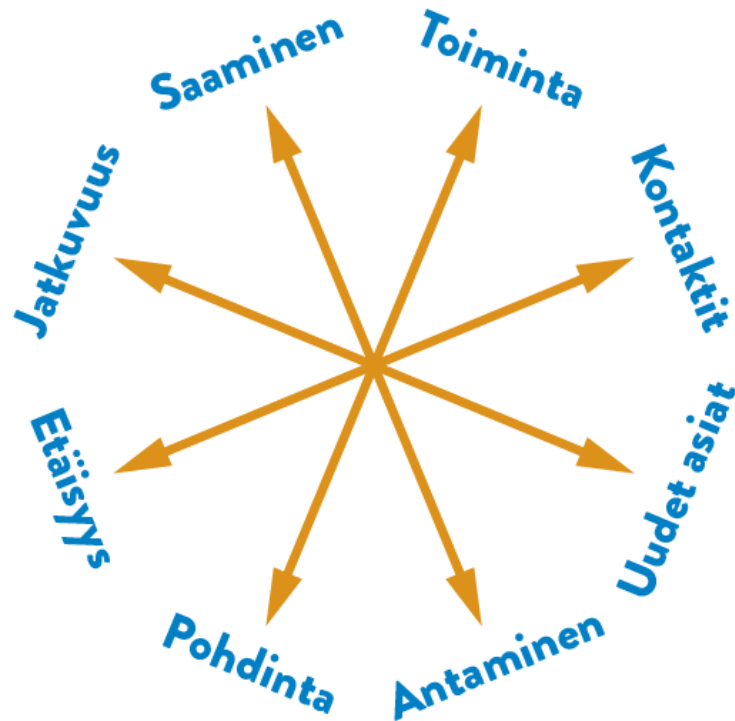
Tärkeimpiä syitä vapaaehtoistyön tekemiselle on halu auttaa ja tehdä jotain hyödyllistä. Muita keskeisiä syitä toimintaan osallistumiselle on suomalaisilta kysyttäessä tuen ilmaiseminen ja halu vaikuttaa johonkin paikalliseen tai valtakunnalliseen. Motiivit vapaaehtoistyöhön vaihtelevat myös iän ja sukupuolen välillä. Nuorilla motiiveissa korostuu paremman maailman tekeminen, uuden oppiminen ja ystävien kannustus. Iäkkäämmille vapaaehtoistoimintaan kannustaa uusien tuttavien saaminen, oman osaamisen hyödyntäminen, mielekkään tekemisen saaminen ja se, että kokee olevansa hyödyllinen. Naisia kiinnostaa miehiä enemmän vapaaehtoistoiminnan sosiaalisuus, auttamishalu ja mahdollisuus oppia uutta toiminnan kautta. (Karreinen & Halonen 2010, 34–35.)

Vapaaehtoistyössä olennaista on järjestön tai yhdistyksen kannalta toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen niin, että vapaaehtoistoimijoiden on helppo siihen osallistua. Vapaaehtoistyöntekijällä on matalampi kynnys osallistua toimintaan, kun työtehtävät ovat hyvin suunniteltuja ja tekijä ymmärtää, minkälaisen panoksen tehtävä vaatii ja kuinka paljon aikaa siihen käytetään (Karreinen & Halonen 2010, 9–16).

Vapaaehtoistyöntekijöiden muistaminen ja kiittäminen erityisen tärkeää. Kiittäminen voi tapahtua isolle joukolle yhtä aikaa, tai mieluiten henkilökohtaisesti tekijälle suoraan. Suoraan tekijälle kiittäessä voi myös osoittaa, miten hänen oma panoksensa näkyi organisaation toiminnassa. Palautteen antaminen ja kerääminen vapaaehtoistyöntekijöiltä on tärkeää toiminnan kehittämisen kannalta. Palautteen keräämisellä selvitetään, miltä työntekijöistä tuntuu ja miten heidän mielestään toiminta sujuu. Näin saadaan selville toiminnan mahdollisia epäkohtia tai kehityskohteita, jotka olisivat muuten organisoijan vaikea havaita. Vapaaehtoistyöntekijät kaipaavat työstään tunnustusta, joten palautteen antamista ei tule unohtaa. Myös korjaavaa palautetta tulee antaa silloin, kun siihen on tarvetta, mutta sen tulee muotoilla hienotunteisesti, ettei vapaaehtoistyöntekijälle tulisi kiittämätöntä oloa. (Karreinen & Halonen 2010, 79–85.)

Anne Birgitta Yeung (2005) on havainnollistanut vapaaehtoistyön motiiveja vapaaehtoistyön timanttimallilla (kuva 1). Timanttimalli jakaantuu neljään eri ulottuvuuteen, joissa on kaksi eri puolta. Ulottuvuudet ovat toiminta–pohdinta,

kontaktit–etäisyys, uudet asiat–jatkuvuus sekä antaminen–saaminen. Ulottuvuudet muodostavat myös toisen tarkoituksen, sillä voidaan katsoa, että mallissa oikealle lähtevät nuolet ovat ulospäin suuntautuneita motiiveja ja vasemman päin menevät nuolet ovat sisäänpäin suuntautuneita motiiveja. (Yeung 2005, 108.)

Kuva 1. Vapaaehtoistoiminnan timanttimalli (Yeung 2020)

Timanttimalli on koostettu tutkimuksen avulla, missä kerättiin usean sadan vastauksen aineisto motiiveista vapaaehtoistyön takana. Jokainen saatu vastaus pystyttiin tulkitsemaan kuuluvan yhteen näistä kahdeksasta timanttimallin osa-alueesta. Eniten vastauksia sijoitettiin alueisiin läheisyys, eli kontaktit, ja antaminen. Saaminen–antaminen-ulottuvuus oli puolestaan ulottuvuus, johon katsottiin kuuluvan eniten vastauksia. Yksittäisistä vastauksista suosituimpia oli ryhmähenki, joka kuului kontaktien ulottuvuuteen, ja halua auttaa, joka kuului antamisen ulottuvuuteen. (Yeung 2005, 124.)

Timanttimallin motivaatitulokset korostavat sitä, että sosiaalisilla kontakteilla ja auttamishalulla sekä uusien asioiden oppimisella on iso merkitys vapaaehtoisminnasta innostumiselle, ja myös toimintaan kiinnittymiseen. Mallin avulla

ilmeni myös, että yksilöllä voi olla hyvin moninaisia syitä vapaaehtoistoimintaan osallistumiseen, ja syyt voivat olla myös ristiriidassa keskenään. (Yeung 2005, 122.)

Seuratoiminta

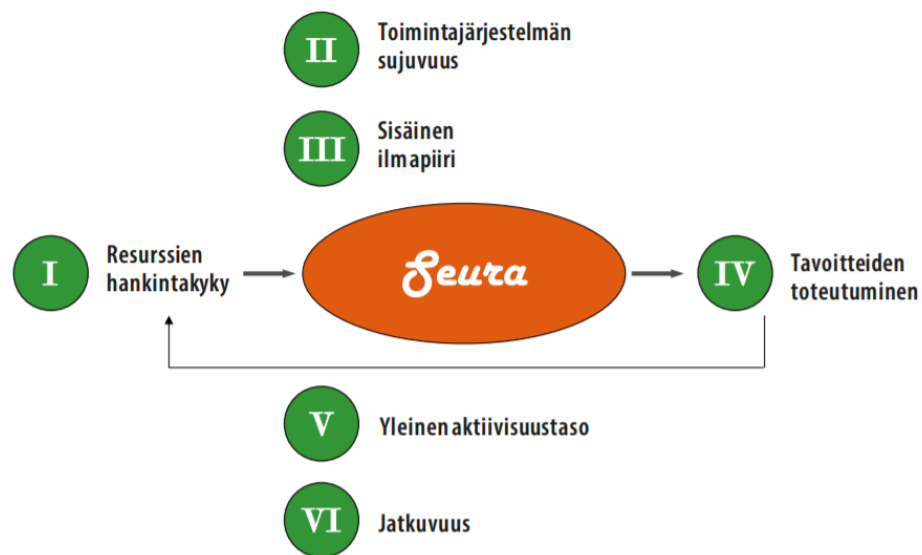
Seurojen rooli ihmisten, erityisesti lasten ja nuorten liikuttajana on jokseenkin korvaamaton. Urheiluseuroja voidaankin pitää organisoidun liikunnan- ja urheilutoiminnan ydinyksikköinä. Seurat toimivat liikuntakulttuurin lipunkantajina. (Koski & Mäenpää 2018a, 11.)

Urheiluseurat ovat pitkään olleet tärkeässä osassa suomalaisessa liikuntakulttuurissa. Suomessa toimi vuonna 2018 kuntien tietojen mukaan 9 000–11 000 urheiluseurana pidettävää järjestöä. Yhdistysrekisterin mukaan tällä hetkellä toimivia seuroja on 14 000, eli aktiivisesti toimivien urheiluseurojen todellista määrää ei tiedetä tarkasti. 70 prosenttia seuroista on yhteen urheilulajiin keskittyviä seuroja eli niin sanottuja erikoisseuroja. (Koski & Mäenpää 2018b).

Urheiluseurojen tavoitteet ja päätarkoitus voidaan jakaa useampaan eri luokkaan. Näitä ovat harrastus ilman saavutustavoitteita, kilpaurheiluun tähtääminen, näihin molempiin keskittyminen, sekä jokin muu tavoite, kuten nuorisokasvatus. Hieman yli kolmannes urheiluseuroista tähtää toiminnallaan harrastamiseen ilman saavutustavoitteita, kun taas hieman alle kolmannes tähtää kilpaurheiluun ja niin ikään hieman alle kolmannes seuroista kertoo tavoitteekseen huolehtia molemmista osa-alueesta. 2 % urheiluseuroista ilmoitti päättävöitteekseen nuorisokasvatuksen. (Koski & Mäenpää 2018b.)

Urheiluseurat eivät siis pelkästään tähtää huippu-urheiluun tai kilpaurheilijoiden valmentamiseen vaan iso osa urheiluseuroista pyrkii liikuttamaan toimintaan osallistuvia. Kilpaurheiluun tähtääminen on selvintä toiminnassa, kun seuralla on lajissaan oma edustusjoukkue, joka kilpailee paikallisella tai valtakunnallisella tasolla. Kilpaurheiluun tähtääminen näkyy tällaisissa seuroissa myös junioritoiminnassa, kun nuorten omat joukkueet kilpailevat paikallisesti ja nuoret etenevät vanhetessaan ja taitotason kasvaessa ylemmäs joukkueissa.

Jäsenmäärältään suuremmilla urheiluseuroilla voi olla useampikin ikäluokittain jaettuja juniorijoukkueita, joissa nuoret pääsevät harjoittelemaan oman taitotasonsa mukaisessa ryhmässä. Tämä monen alajoukkueen malli mahdollistaa kilpaurheiluun ja ammattiurheiluun tähtäävien nuorien etenemisen kohti edustusjoukkuetta. Mikäli seura haluaa panostaa sekä kilpaurheiluun että harrastamiseen ilman saavutustavoitteita, on normaalia, että seuralla on kilpajoukkueiden lisäksi harrastejoukkueita tai -ryhmiä. Tällöin osallistuja pääsee liikkumaan ilman kilpailullisia tavoitteita.

Kuva 2. Seuran toimivuuden ulottuvuudet (Koski & Mäenpää 2018a)

Seuran toimivuutta voidaan kuvata Kosken ja Mäenpään kuvaamalla mallilla, jonka mukaan seuran toiminta jakaantuu kuuteen eri ulottuvuuteen (kuva 2). Ensimmäinen ulottuvuus on resurssien hankintakyky, jonka mukaan toimiva seura kykenee hankkimaan itselleen sen toimintaan tarvitsemat resurssit. Näitä resursseja seuratoiminnassa voi olla esimerkiksi jäsenet, tilat, asiantuntemus, varusteet ja vapaaehtoiset. Toinen mallin ulottuvuus on toimintajärjestelmän sujuvuus. Tämä ilmenee seuratoiminnassa sisäisen työnjaon toimivuuksena, informaation hyvänä kulkemisena, sekä ideoiden syntyminenä ja toteutumisena. Kolmas ulottuvuus on sisäinen ilmapiiri. Se korostaa seuran sisällä olevaa me-henkeä ja yhdessä tekemisen asennetta. Seura toimii paremmin, kun jäsenissä korostetaan seuran intressejä yksilöiden intressien sijasta.

Koska urheiluseuratoiminta perustuu vapaaehtoistoimintaan ja aktiivisiin osallistujiin, kolmas ulottuvuus on erityisen tärkeä. (Koski & Mäenpää 2018a, 17–18.)

Neljäs ulottuvuus on tavoitteiden toteutuminen. Siinä keskitytään siihen, miten hyvin seura pääsee tavoitteisiinsa. Urheiluseuran tavoitteet voivat olla urheilullinen menestyminen, kuten mestaruuksien ja pokaalien voittaminen, kun taas ruohonjuuritasolla se voivat olla jäsenten liikuttaminen, ja jäsenten hyvinvoinnin lisääminen. Viides ulottuvuus on yleinen aktiivisuustaso. Se on toimintaa mikä näkyy seuran ulkopuolelle, ja näkyy tunnettavuutena, toiminnan laajuutena ja suhteena omaa ympäristöön. Seuralla tulisi olla imago ja sen tulisi olla aktiivinen toimija ympäristössään. Kuudes ulottuvuus on jatkuvuus. Seuran tulisi nykyhetken ohella panostaa toiminnan jatkuvuuteen ja tulevaisuuteen, sekä olla valmiita mahdollisiin muutoksiin. Jatkuvuuteen panostamisen tärkeys korostuu, kun otetaan huomioon jäsenten vaihteleva ja lyhytjänteisempi sitoutuminen seuratoimintaan. (Koski & Mäenpää 2018a, 17–18.)

2.2 Osallisuus

Osallisuus käsitteenä on erilaisten sisältöjen ja näkökulmien kokonaisuus, joka kerää erilaisia lähestymistapoja yhden käsitteen alle. Se on monitasoinen tuntemisen, kuulumisen ja tekemisen yhtälö, joka on ihmisen yksilöllinen kokemus yhteisöön ja yhteiskuntaan kuulumisesta. Ihminen voi kokea osallisuutta esimerkiksi työn, harrastusten tai vaikuttamistoiminnan kautta ja se voi olla eritasoista ja sisällöllistä erilaisissa yhteisöissä. (Särkelä-Kukko 2014, 35.)

Ihmisen hyvinvoinnin kannalta osallisuus on keskeinen tekijä. Osallisuutta pidetään suojaavana ja ehkäisevänä tekijänä negatiivisia ilmiöitä kuten rikollisuutta ja syrjäytymistä vastaan. Osallisuuteen liittyy yhteisten normien hyväksymistä sekä luottamusta muihin ihmisiin. Erilaiset yhteisöt voivat myös ylittää sosiaalisia, etnisiä ja uskonnollisia rajoja, jotka voivat lisätä yhteenkuuluvuuden tunnetta. (Alila ym. 2011, 13.)

Osallisuudessa voidaan erotella poliittinen ja sosiaalinen ulottuvuus. Poliittinen ulottuvuus voidaan nähdä ihmisen haluna ja kykynä toimia osana päätöksen-

tekojärjestelmää ja demokratiaa. Poliittinen osallisuus voi ulottua laajasti valtion ja kunnan virallisista tahoista aina kansalaistoimintaan asti. Osallisuuden sosiaalinen ulottuvuus on yhteydessä yhteisön turvallisuuteen ja vuorovaikutukseen. Yksilöllisesti keskiössä ovat ihmisen kyvyt hallita omaa elämää ja käsitys omasta itsestään eli identiteetistään. Osallisuuden tunne on omakohtainen ja -ehtoinen kokemus. (Virolainen 2015, 56.)

Sosiaalinen osallisuus ilmenee kokemuksellisenä ja tunneperäisenä ilmiönä yksilö- ja yhteisötasolla. Osallisuuden tunnetta ei voida määrätä ulkopuolelta, mutta osallistumalla sitä voidaan edistää. Ero osallisuudessa ja osallistumisessa on se, että osallistuminen on keino sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi ja se voi olla osa tunneperäistä kokemusta (Leemann ym. 2015 5.) Osallistumiseen verrattuna osallisuus on syvempi kokemus, johon liittyy oman toimijuuden kokemus (Virolainen 2015, 56).

Vaikuttaminen tarkoittaa jonkinasteisen vaikutuksen ilmenemistä tai muutoksen aikaansaamista. Se viittaa osallistumisen käsitettä suoremmin yksilöiden kykyyn osallistua vaikuttavasti esimerkiksi hallinnollisiin prosesseihin. Toisaalta ruohonjuuritason kansalaistoiminnassa vaikuttaminen ilmenee omakohtaisena ja suorana vaikuttamisena päätöksentekojärjestelmässä ja demokratiassa. (Oikeusministeriö 2005, 46.)

Osallisuus voi ilmetä jo edellä mainitusti eli ihmisen toimijuutena. Osallisuudessa voidaan nähdä eri muotoja sen mukaan, miten yksilöllä on mahdollisuus osallistua päätöksentekoprosessiin. Tieto-osallisuudessa ihmisellä on oikeus saada sekä toteuttaa tietoa, joka koskee ihmistä ja hänen elinympäristöään. (Rouvinen-Wilenius & Koskinen-Ollonqvist 2011, 52.)

Suunnitteluosallisuudessa henkilö osallistuu häntä itseään koskevaan suunnitteluprosessiin ja kertoo mielipiteistään (Pikassos Oy 2012, 8). Synonyymeina suunnitteluosallisuudelle voidaan käyttää valmistelu- ja konsultaatio-osallisuutta. Järjestöjen mahdollistamia esimerkkejä suunnitteluosallisuudesta on ihmisten äänen välittyminen demokraattiseen päätöksentekoon, sisällön tuottaminen edunvalvontatehtäviin ja toiminnan suunnitteluun vaikuttaminen (Rouvinen-Wilenius & Koskinen-Ollonqvist 2011, 53.)

Toimintaosallisuus tarkoittaa mahdollisuutta toimia omassa elinympäristössään. Siihen liittyy vahva sosiaalinen näkökulma, jossa yksilö määrittää itseään sosiaalisissa suhteissa ja tulee kokonaiseksi niiden kautta. Tämä kuitenkin edellyttää sitä, että osallisuuden kokeminen tehdään aidosti mahdolliseksi toiminnassa. (Pikassos Oy 2012, 9.) Ihmisen motivaatio toimijuuteen täytyy lähteä omasta tahdosta ja vapaaehtoisuudesta. Järjestötoiminnassa on tärkeää, että ihminen kokee onnistumisen ja osaamisen kokemuksia sekä iloa. Toiminnan täytyy olla mielekästä ja ihmisen tulisi saada kokemuksia osallistumisesta käytännön toimintaan. (Rouvinen-Wilenius & Koskinen-Ollonqvist 2011, 53.)

Päätösosallisuus on valtaa, jota esimerkiksi erilaisten palveluiden käyttäjät pääsevät käyttämään palveluita tuottaessa. Tämä edellyttää, luottamusta ja vallan ja vastuun jakamista yhteisöissä. Arviointi osallisuus on taas palautteen jakamista päättäjille ja sen huomioimista toiminnassa. Organisaation on oltava valmis muuttamaan rakenteita tarvittaessa palautteen pohjalta. (Pikassos Oy 2012, 9–10.)

2.3 Osallisuutta selittäviä teorioita

Itsemääräämisen teoria

Itsemääräämisteoriassa ihminen nähdään aktiivisena ja uteliaana toimijana, joka haluaa kasvaa omien tavoitteidensa, sisäisten motiiviansa ja arvojensa mukaisesti. Ihmiselle ei riitä pelkästään fyysisten perustarpeiden tyydytys, vaan henkilöitä ohjaavat myös psykologiset perustarpeet, joita ilman ihminen ei koe elämänsä mielekkääksi. Tarpeita tyydyttääkseen ihminen tarvitsee positiivisia kokemuksia, jotta hyvinvointi ja merkityksellisyyden kokemus lisääntyisivät. (Martela 2020, 95–96.)

Ihmisen kolme psykologista perustarvetta ovat kompetenssin tarve eli pätevyyden kokemus, autonomian tarve eli ihmisen kokemus ohjata omaa toimintaansa sekä liittymisen tarve, joka osoittaa halua olla vastavuoroisissa suhteissa toisten kanssa (Deci & Ryan 1985, Hynynen & Hankonen 2015 mukaan.) Martelan (2020, 97–98) mukaan hyvän tekeminen toisille ihmisille voidaan nähdä vielä neljäntenä psykologisena perustarpeena.

Hyvinvointiteoria

Hyvinvoinnissa voidaan nähdä kaksi käsitteellistä erottelua. Hyvinvointi - onnellisuus erottelu merkitsee sitä, että hyvinvointi on objektiivisempi käsite kuin onnellisuus. Hyvinvoinnilla tarkoitetaan ihmisen aineellisia ja persoonasta riippumattomia tarpeita, joita ilman ihmisellä on hyvinvoinnin vajetta. Onnellisuus on taas subjektiivinen kokemus, jonka tason ihminen määrittelee itse oman kokemuksensa ja tunteensa kautta. (Allardt 1976, 32–33.)

Elintaso – elämänlaatu-erottelu nähdään koostuvan aineellisista resursseista, joiden avulla ihminen pystyy ohjaamaan omaa elämäänsä. Elämänlaatu tarkoittaa subjektiivista kokemusta suhteessa itseensä ja ympäristöön (mts. 33.) Näistä kahdesta erottelusta syntyy nelikenttä, analyysiväline, jota voidaan tarkastella (kuva 3).

	Hyvinvointi	Onnellisuus
Elintaso	<i>Aineellisiin ja persoonattomiin resursseihin perustuva tarpeentyydytys</i> Elintaso (having, att ha): <i>tulot, asumistaso, työllisyys, koulutus, terveys</i>	<i>Subjektiiviset tunteet ja kokemukset materiaalisista ja ulkoisista elinehdoista</i> Tyytymättömyysasenteet: <i>vastakohtaisuuksien voimakkuus, eriarvoinen kohtelu, epäoikeudenmukaisuuden kokemus, tyytyväisyys tuloihin</i>
Elämänlaatu	<i>Ihmisten välisiin, ihmisen ja yhteiskunnan sekä ihmisen ja luonnon suhteisiin perustuva tarpeentyydytys</i> Yhteisyyssuhteet (loving, att älska): <i>paikallisyhteisyys, perheyhteisyys, ystävyyssuhteet</i> Itsensätoteuttaminen (being, att vara): <i>arvonanto, korvaamattomuus, poliittiset resurssit, "tekeminen"</i>	<i>Subjektiiviset tunteet ja kokemukset suhteesta ihmisiin, luontoon ja yhteiskuntaan</i> Viihtyvyydasenteet: <i>onni, koettu tarpeentyydytys</i>

Kuva 3. Hyvinvoinnin nelikenttä erottelu (Allardt 1976, 33)

Nelikenttä erottelun lisäksi Allardt (1976, 38) jakoi hyvinvointi arvot kolmeen perusluokkaan, jotka ovat elintaso, yhteissuhteet ja itsensä toteuttaminen. Arvojen lähtökohtana on ihmisen yksilöllisten tarpeiden tyydytys, jonka avulla on toteutettu haastattelututkimuksia (mts. 50). Elintason tutkimisessa on hyvinvoinnista puhuttaessa luontevasti lähdetty ihmisen tarpeiden tyydyttämiseen liittyvistä resursseista, jotka mahdollistavat ihmisen hyvinvoinnin perustan. Yhteisyyssuhteilla viitataan ihmisen käyttäytymiseen suhteissa, joita voivat olla

esimerkiksi rakkaus ja toveruus lähisuhteissa. Itsensä toteuttaminen taas liittyy siihen mitä ihminen on suhteessa yhteiskuntaan (mts. 51.)

2.4 Aiemmat tutkimukset

Satu Hannula tarkasteli pro gradu -tutkielmassaan vanhempien sitoutumista lasten harrastustoimintaan. Tutkielmassa oli tarkoitus selvittää pitkäaikaisen sitoutumisen - ja vapaaehtoistyön jatkamisen syitä, vaikka oma lapsi olisikin lopettanut harrastuksen. Tutkielmassa nousi esille, että pitkäaikaista sitoutumista edistäviä tekijöitä olivat sosiaaliset suhteet sekä osallistumisen kokeminen elämäntapana. Vaikeuksina mainittiin ajan löytäminen sekä vanhemman ja vapaaehtoistyöntekijän roolin tasapainottaminen. Tutkimuksessa tuli ilmi, että oman lapsen lopettaminen harrastuksessa sitoutti vanhempaa vapaaehtoistoimintaan enemmän, koska vanhemman ei tarvinnut tasapainotella vanhemman ja vapaaehtoistyöntekijän roolien välillä. (Hannula 2017, 74–80.)

Kaisa Kentala on tehnyt pro gradu -tutkielman Jyväskylän Naisvoimistelijoiden seuratoiminnan muutoksesta. Tutkimuksessa selvitettiin millaisia muutoksia ammattimaistuminen eli työntekijöiden palkkaaminen on tuonut liikunta- ja urheiluseuratoimintaan. Kyseisen seuran toiminnassa ammattimaistuminen on kehittänyt seuran toiminnan laatua kuten ohjaajien ja valmentajien kouluttautumista. Haasteena nähdään uusien vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytoiminen ja pitkäaikaisempi sitoutuminen vapaaehtoistoimintaan (Kentala 2017, 80–81.)

Tässä luvussa aiemmin mainitut pro gradu -tutkielmat ja niiden tulokset ovat linjassa keskeisimpien trendien kanssa. Koski ja Mäenpää (2018a) ovat tehneet suomalaisista urheiluseuroista pitkittäistutkimusta, jonka avulla on saatu hyvä ja selkeä kuva siitä, miten suomalainen liikunta- ja urheiluseurakulttuuri on kehittynyt viimeisen 30 vuoden aikana. Tutkimuksesta selviää myös, miten urheiluseurojen määrä on muuttunut, ja miten harrastajien ja toimijoiden määrä on ollut muutoksessa. Koski ja Mäenpää (2018a) nostavat seurakentän keskeisimmiksi trendeiksi eriytymisen, moninaistumisen, ammattimaistumisen ja kustannustason nousun. Yleisimpiä ongelmia seuroilla oli liittyen vapaaehtoistoimijoihin, vaikka aktiivisten toimijoiden määrä seuraa kohden on ollut kasvussa (Koski & Mäenpää 2018a)

Suomessa toimivia urheiluseuroja on monen kokoisia. Jäsenmääriltään urheiluseurat voidaan jakaa pieniin (alle 100 jäsentä), keskisuuriin (101–500 jäsentä) ja suuriin (yli 500 jäsentä). Suurien seurojen osuus kaikista seuroista on 18 %. Keskisuuria seuroja on 43 % ja pieniksi luokiteltavia seuroja on 39 %. Isoja seuroja on siis Suomessa huomattavasti vähemmän kuin pienempiä seuroja. (Koski & Mäenpää 2018a). Viimeisen 40 vuoden aikana sekä erittäin pienien että erittäin suurien seurojen määrä on kasvanut, kun taas keskisuurien seurojen määrä on ollut laskussa. Seurojen keskiarvoisen jäsenmäärät ovat pysyneet melko samana 40 vuoden mittausvälin aikana, vuonna 1986 seuroissa oli keskiarvoisesti 356 jäsentä, kun taas vuonna 2016 jäseniä oli 359. (Koski & Mäenpää 2018a.)

On huomionarvoista, että erittäin isojen, yli tuhannen jäsenen seurojen määrä on kaksinkertaistunut viimeisen 20 vuoden aikana. Vuonna 2016 kaikista seuroista erittäin isoja seuroja oli 8 %. Tästä huolimatta nämä seurat kattavat koko jäsenmäärästä 45 %. Lähes puolet seurajäsenistä Suomessa kuuluu siis kahdeksaan prosenttiin seuroista. (Koski & Mäenpää 2018a.)

Urheiluseuroissa toimivien tosiaktiivien vapaaehtoisten määrä on kasvanut vuosikymmenien aikana. Tosiaktiiveja oli keskimäärin lukumäärältään seuraa kohti vuonna 2016 21. Harvemmin toimivien vapaaehtoisten määrä on heitellyt vuosien aikana, vuonna 2016 niitä oli keskimäärin 24. (Koski & Mäenpää 2018a.)

3 TUTKIMUSSUUNNITELMA

3.1 Tutkimuksen kohde ja tutkimuskysymys

Tutkimuksen kohteena on vanhempien osallistuminen seuratoimintaan ja kohdejoukkona toimii urheiluseuran harrastajien vanhemmat sekä seuran muut toimihenkilöt. Tutkimuksessa vanhemmilla tarkoitetaan lasten ja nuorten huoltajia. Huoltajiksi määritellään lapsen vanhemmat tai henkilöt, joille lapsen huolto on annettu (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8.2.2019/190, 3. §). Toimihenkilöillä tarkoitetaan valmentajia, joukkueenjohtajia ja rahastonhoitajia.

Tutkimuskysymykset nousivat seuran halusta saada tietoa seuran vanhempien ja toimihenkilöiden näkemyksistä ja kokemuksista seuraa koskien. Lisäksi opinnäytteen avulla haluttiin selvittää vanhempien mahdollisia motiiveja vapaaehtoistyöhön. Tutkimuskysymykset jäsentyivät seuraavasti:

- Miten Hatsinan seuratoiminta näyttäytyy seuran vanhemmille ja toimihenkilöille?
- Mitä motiiveja vanhemmilla on osallistua vapaaehtoistyöhön?

Tutkimuksen kohdejoukko valikoitui tutkimukseen seuran tarpeesta. Hatsinan urheiluseura haluaa sitouttaa vanhempia sekä muita seuran lähellä olevia toimintaan. Lisäksi seura tarvitsee lisää toimijoita ja vapaaehtoistyöntekijöitä, jotta seuratoiminta jatkuisi myös tulevaisuudessa.

3.2 Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä

Tutkimuksessa yhdistettiin kvantitatiivista eli määrällistä sekä kvalitatiivista eli laadullista aineistonkeruumenetelmää. Valitsimme tutkimukseen nämä kaksi tutkimusmenetelmää, koska halusimme saada laajan kuvan seuran tämänhetkisestä tilanteesta. Laadullisen menetelmän tuloksia voidaan käyttää esimerkiksi määrällisen tutkimuksen selittämiseen (Hirsjärvi & Hurme 2000, 28). Lisäksi halusimme, että määrällistä ja laadullista aineistoa voidaan käyttää toistaan täydentävinä tuloksina analysointi vaiheessa ja käyttää niitä täydentämään ja tukemaan johtopäätöksiä. Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus ovat lähestymistapoja, jotka täydentävät toisiaan johtopäätöksiä tehtäessä mts. 29).

Tutkimuksen määrällinen aineisto kerättiin Webropol-kyselylomakkeen avulla ja kyselylinkki lähetettiin harrastajien vanhemmille ja toimihenkilöille. Koronakriisin takia koimme, että verkkokysely on helppo tapa tavoittaa vastaajia. Kyselylomakkeella pystytään tavoittamaan paljon henkilöitä ja voidaan kysyä monia eri asioita. Verkkokyselyn käyttö säästää myös aikaa ja vaivannäköä (Hirsjärvi ym. 2009, 196.) Verkkokyselyn tuottamisen etuna oli ajan säästämisen lisäksi se, että sen tekeminen ei tuottanut kuluja. Lomakkeen avulla haluttiin tavoittaa mahdollisimman monta henkilöä, jotta erilaiset kokemukset,

asenteet ja tiedot seuran vapaaehtoistyöstä ja toiminnasta tulevat esille. Kyselylomakkeen (liite 1) rakenteessa oli otettu huomioon nykyiset vapaaehtoistyöntekijät sekä sellaiset, jotka näkisivät itsensä vapaaehtoistyöntekijöinä.

Kyselylomakkeessa on käytetty monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä sekä väittämiä. Monivalintakysymykset suuntaavat kyselyä tutkijoiden intressejä kohti. Kyselylomakkeen avoimet kysymykset on taas suunniteltu vahvistamaan vastaajien subjektiivisia näkemyksiä. Monivalintakysymyksen etuna on, että ne tuottavat vähemmän kirjavia vastauksia sekä ne auttavat vastaajia tunnistamaan aiheen. Avoimet kysymykset antavat vastaajille mahdollisuuden kertoa asiasta omin sanoin sekä ne antavat tutkijoille paikan tunnistaa motivaatioon liittyviä seikkoja (Hirsjärvi ym. 2009, 201.)

Tutkimuksen laadullinen aineisto toteutettiin teemahaastattelulla (liite 2) verkkokyselyn jälkeen. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä, johon haastattelija rakentaa haastattelurungon tutkittavan ilmiön oletusti tärkeistä osista ja rakenteista. Teemahaastattelu ei sido kysymyksiä johonkin tiettyyn rakenteeseen tai muotoon, vaan se on hyvin vapaa menetelmä. Puolistrukturoidun haastattelun luonteeseen kuuluu, että teema-alueet ja aihepiiri on kaikille haastateltaville sama (Hirsjärvi & Hurme 2000, 47–48.)

Teemahaastattelu sopii menetelmänä opinnäytetyöhömmme haastattelun joustavan luonteen takia. Haastattelemalla vanhemmat pääsevät sanoittamaan kokemuksiaan seuratoiminnasta ja vapaaehtoistyöstä. Hirsjärven ja Hurmeen mukaan (2000, 34) teemahaastattelu ei myöskään sido tutkimusta laadulliseen tai määrälliseen tutkimukseen, joten se pystytään toteuttamaan verkkokyselyn jälkeen. Haastattelemalla annetaan haastateltaville mahdollisuus tuoda esille itseään koskevat asiat mahdollisimman vapaasti. Haastattelu antaa myös tutkijoille mahdollisuuden saada selventäviä vastauksia haastateltavien motiiveista (Hirsjärvi & Hurme 2000, 34.)

3.3 Aineiston analyysimenetelmä

Tutkimuksen aineiston analyysimenetelmänä käytettiin teorialähtöistä analyysimenetelmää. Menetelmäksi valikoitui teorialähtöisyys, sillä tutkimuksessa käytetyt kysely ja haastattelu pohjautuivat teoriapohjaan. Aineiston analyysiä

ohjaa siis valmis kehys, joka on luotu aikaisemman tiedon perusteella (Tuomi & Sarajärvi 2009, 96).

Teorialähtöinen sisällönanalyysi perustuu teoriapohjaan. Teoria ja aiemmat tutkimukset ohjaavat käsitteiden määrittelyä ja analyysiä. Tavoitteena on saada uutta näkemystä teoreettiseen käsitykseen tutkittavien antamien merkitysten avulla. Sisällönanalyysissä siis etsitään merkityssuhteita ja merkityskokonaisuuksia. (Vilkkä 2015, 170.) Teoriapohjana tässä tutkimuksessa ovat teoreettisessa viitekehyksessä kuvatut käsitteet.

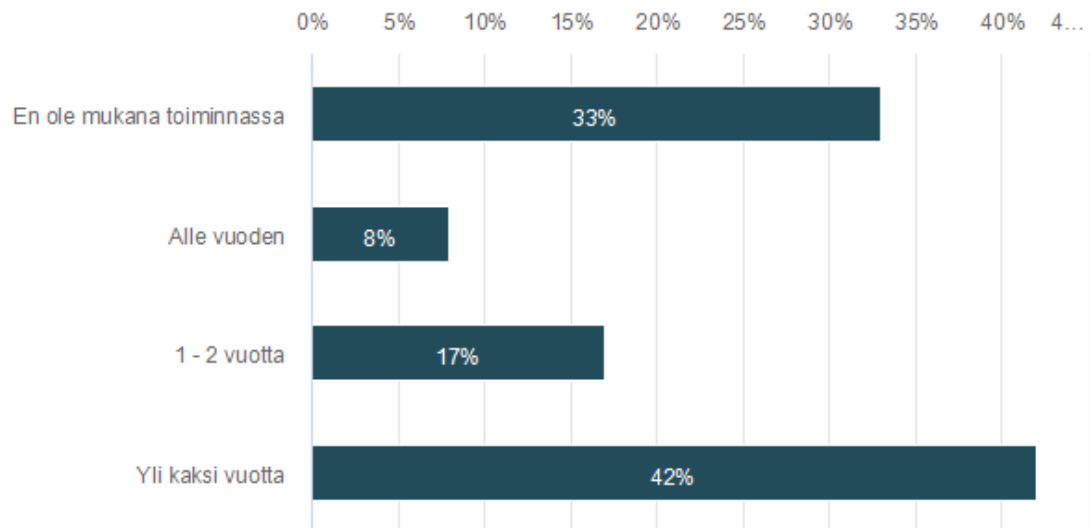
Teorialähtöisen analyysimenetelmän ensimmäinen vaihe on analyysirungon rakentaminen. Runko muodostuu ilmiöön liittyvistä käsitteistä. Analyysirunko on tässä tutkimuksessa strukturoitu, jolloin aineistosta kerätään niitä asioita, jotka sopivat analyysirunkoon. Strukturoitu runko mahdollistaa teorian testaamisen uudessa kontekstissa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 113.) Runkoon muodostetaan teorian perusteella kategorioita, ja aineistosta etsitään merkityksiä ja sisältöjä, jotka kuvaavat kyseistä kategoriaa.

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

4.1 Kyselyn tulokset

4.1.1 Kyselyyn vastanneet ja heidän roolinsa seurassa

Kyselyyn vastasi yhteensä 24 henkilöä ja vastaajien määrä vaihteli kysymyksittäin. Vähiten osallistujat vastasivat avoimiin kysymyksiin. Kyselyn ensimmäisessä kysymyksessä kartoitettiin että, kuinka kauan vastaajat olivat osallistuneet Hatsinan urheiluseuran toimintaan. Aineistosta kävi ilmi, että vastaajia oli osallistunut toimintaan eri kestoisesti tai sitten ei ollenkaan (kuva 4).

Kuva 4. Vastajien seuratoimintaan osallistumisen kesto

Kyselyyn vastanneista 8 henkilöä eli 33 % ei ole mukana Hatsinan toiminnassa millään lailla, kun taas 42 % vastanneista on ollut mukana yli kaksi vuotta. Alle vuoden mukana olleita oli 8 % vastanneista ja 1–2 vuotta toiminnassa on ollut mukana 17 %.

Vastanneista 72 % eli 13 henkilöä näki roolinsa Hatsinan salibandyseuran joukkueiden sisäisten vastuutehtävien eli valmentajan, joukkueenjohtajan, joukkueenhuoltajan tai rahastonhoitajan ulkopuolella. 55 % kysymykseen vastanneista sanoitti itsensä joko vanhemman tai huoltajan rooliin seurassa.

4.1.2 Tyytyväisyys seuratoimintaan

Vastanneista 96 % oli jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä kysyttäessä tyytyväisyyttä Hatsinan toiminnasta. 4 % oli jokseenkin eri mieltä ja tai eri mieltä siitä, että olisivat tyytyväisiä seuratoimintaa. Kukaan ei ollut täysin eri mieltä väittämästä. 87 % vastanneista oli jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että seuran keskeiset periaatteet näkyvät toiminnassa. Jokseenkin eri mieltä oli 13 % eli noin 3 henkilöä vastanneista. (Taulukko 1.)

Taulukko 1 Vastaajien tyytyväisyys seuratoimintaan

	Eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä
Olen tyytyväinen Hatsinan toimintaan.	0,0%	4,4%	56,5%	39,1%
Seuran keskeiset periaatteet (toisten kunnioittaminen, terveet elämäntavat ja toiminnan avoimuus) näkyvät seuran toiminnassa.	0,0%	12,5%	58,3%	29,2%
Harrastus vie kohtuullisesti aikaa perheeltämme.	4,2%	0,0%	45,8%	50,0%
Harrastuksesta aiheutuvat kulut ovat kohtuullisia.	4,1%	12,5%	41,7%	41,7%
Seuratoimijat arvostavat minua.	0,0%	13,0%	43,5%	43,5%
Hatsinan toiminta on vaikuttanut positiivisesti omaan hyvinvointiini	4,4%	13,0%	47,8%	34,8%
Olen vuorovaikutuksessa seuran muiden huoltajien ja jäsenten kanssa.	8,3%	20,9%	45,8%	25,0%
Olen Hatsinan yhteisön jäsen.	20,8%	25,0%	25,0%	29,2%

Jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä oli 96 % vastanneista kysyttäessä tyytyväisyyttä Hatsinan toiminnasta. 4 % oli jokseenkin eri mieltä ja tai eri mieltä siitä, että olisivat tyytyväisiä seuratoimintaa. Kukaan ei ollut täysin eri mieltä väittämästä. 87 % vastanneista oli jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että seuran keskeiset periaatteet näkyvät toiminnassa. Jokseenkin eri mieltä oli 13 % eli noin 3 henkilöä vastanneista.

Vastanneista 96 % oli jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että harrastus vie kohtuullisesti aikaa heidän perheeltään ja täysin eri mieltä harrastukseen kohtuullisesti kuluvasta ajasta oli 4 %. 5 henkilöä eli 17 % vastanneista olivat jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä siitä, että harrastuksesta aiheutuvat kulut ovat kohtuullisia, kun taas 83 % oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä.

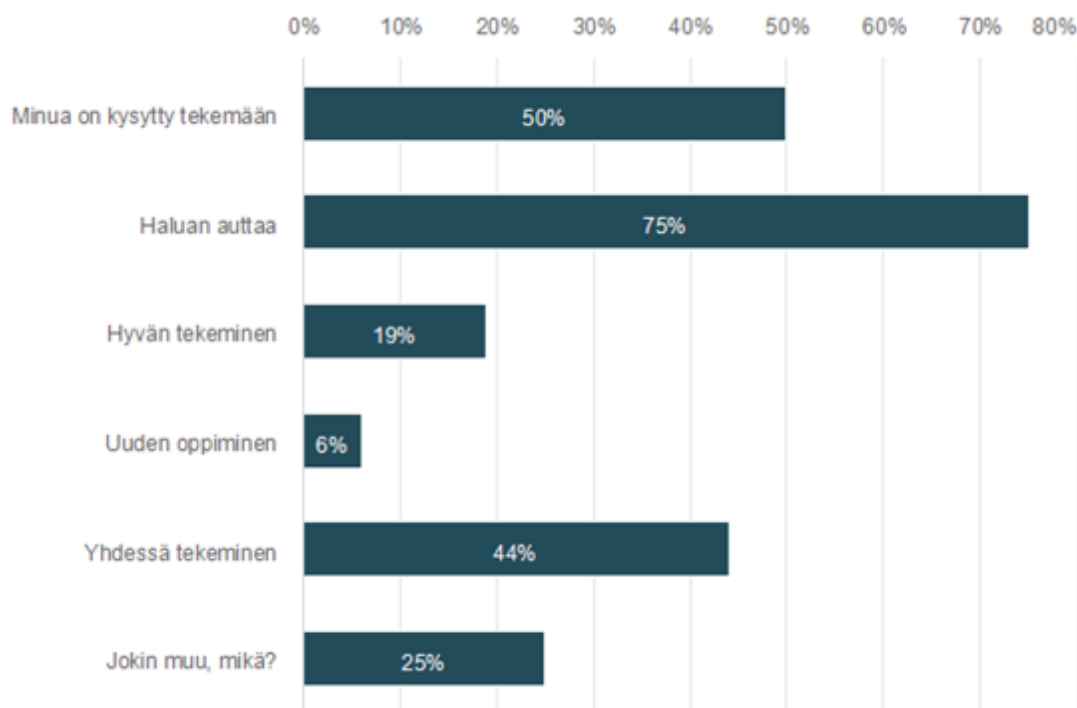
Kyselyyn vastanneista 87 % oli jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että seuratoimijat arvostavat heitä, kun taas 13 % on jokseenkin eri

mieltä. Hatsinan toiminnan vaikutukset omaan hyvinvointiin koki positiiviseksi 83 % vastaajista ja he olivat tästä väittämästä jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä, kun taas 17 % olivat asiasta jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä.

Jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä oli 71 % siitä, että henkilöt ovat vuorovaikutuksessa seuran muiden vanhempien ja jäsenten kanssa. 29 % prosenttia eli 7 henkilöä vastanneista oli jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä vuorovaikutuksesta seurassa. Äänet jakaantuivat, kun kysyttiin, että kuulutko Hatsinan yhteisön jäseneksi. 54 % oli jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä kuulumisestaan Hatsinan yhteisön jäseneksi. Loput 46 % prosenttia eli 11 henkilöä oli jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä jäsenyydestään seurayhteisöön.

4.1.3 Vapaaehtoistyö urheiluseura Hatsinassa

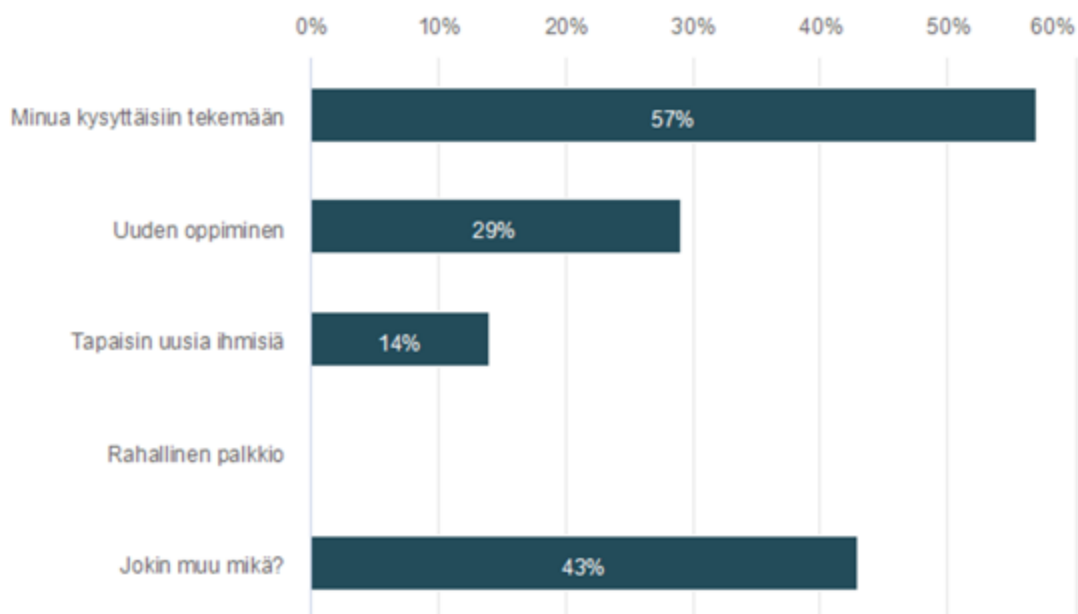
Vastanneista 67 % eli 16 henkilöä oli tehnyt ja 33 % ei ollut tehnyt vapaaehtoistyötä seurassa. Kysyttäessä syitä tehtyyn vapaaehtoistyöhön vastaajat saivat valita vaihtoehtoista yhden tai useamman. Vastaajia oli yhteensä 16 henkilöä ja valittujen vastausten lukumäärä oli 35 kappaletta. Aineiston mukaan kaikki vaihtoehdot saivat ääniä, vaikkakin kaksi valmiiksi annettua vastausvaihtoehtoa keräsivät hieman enemmän ääniä (kuva 5).

Kuva 5. Vastaajien syyt tehdä vapaaehtoistyötä

Suurin vastausvaihtoehdoksi nousi halu auttaa, jonka oli valinnut 12 henkilöä eli 75 % vastanneista. Toiseksi eniten ääniä eli 50 % vastanneista antoi äänsä sille, että heitä oli kysytty tekemään vapaaehtoistyötä. Kolmanneksi eniten ääniä sai syy tehdä asioita yhdessä, jonka valitsi 44 %. Muista valmiiksi annetuista vastauksista halun tehdä hyvää valitsi kolme henkilöä ja uuden oppimisen valitsi yksi henkilö. Jonkin muun vastauksen vapaaehtoistyön tekemiseen kirjoitti neljä henkilöä. Vastauksissa kerrottiin syiden olevan oman lapsen harrastuksen tukeminen, velvollisuuden tunto oman pojan takia, joukkueen vaatimus tehdä vapaaehtoistyötä ja varainkeruu oman lapsen joukkueelle.

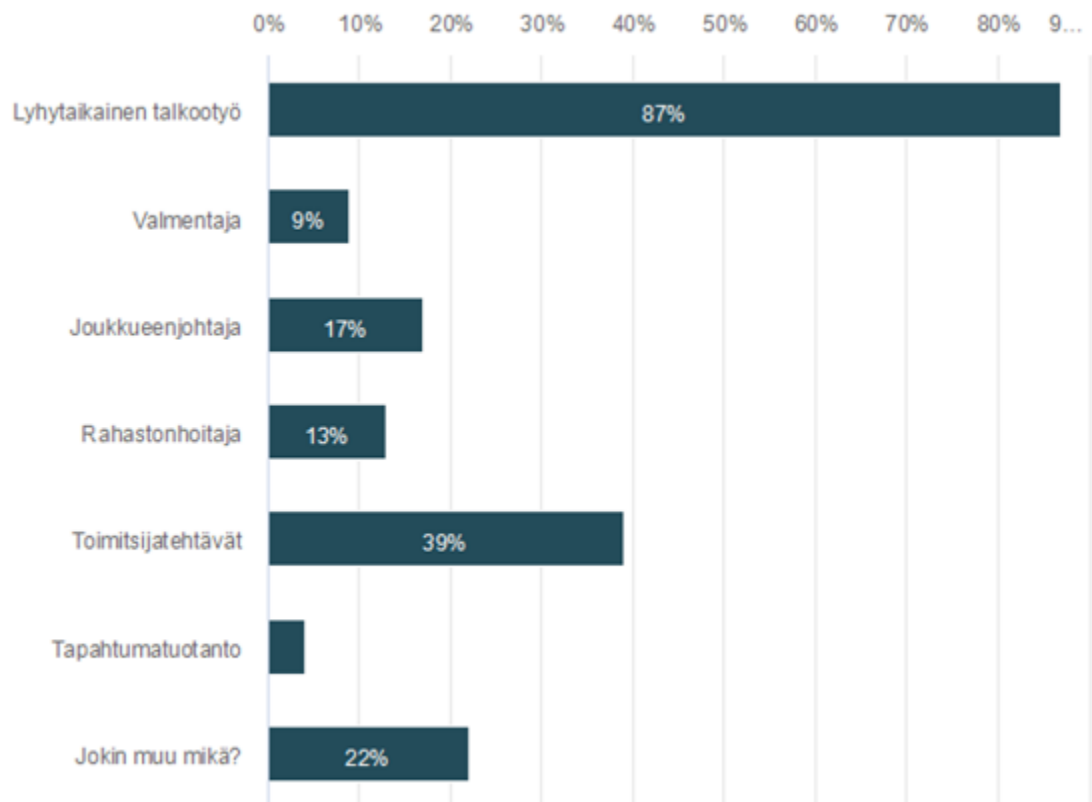
7 henkilöä, eli ne, jotka ei tehnyt vapaaehtoistyötä vastasivat kysymykseen, jossa selvitettiin kannustavia tekijöitä vapaaehtoistyön tekemiseen. Vastauksia sai valita useamman vastausvaihtoehdon. Vastauksia jätettiin yhteensä 10 kappaletta, jotka selvisivät aineistosta (Kuva 6).

Kuva 6. Vapaaehtoistyöhön kannustavia tekijöitä

4 henkilöä eli 57 % vastanneista vastasi että, jos henkilöä kysyttäisiin tekemään vapaaehtoistyötä. Kaksi henkilöä vastasi uusien asioiden oppimisen kannustavan vapaaehtoistyöhön. Yksi henkilö äänesti uusien ihmisten tapaaamista. Rahallinen palkkio ei kiinnostanut vastanneita ja sitä ei äänestänyt kukaan. Jonkin muun syyn kannustaviin tekijöihin kirjoitti 43 % eli kolme henkilöä vastanneista. Vastauksissa kerrottiin, että alennus maksuista, lapsen mahdollinen harrastaminen joukkueessa ja ajan sopivuus ovat kannustavia tekijöitä vapaaehtoistoiminnan tekemiselle.

Kysyttäessä millä tavoin vastaajat voisivat olla mukana seuratoiminnassa, vastaajat saivat valita vastausvaihtoehdoista yhden tai useamman. Vastaajia oli yhteensä 23 henkilöä ja vastauksia annettiin yhteensä 44 kappaletta. Aineistosta käy ilmi, että suurin osa vastaajista osallistuisi mieluiten lyhytaikaiseen talkootyöhön (kuva 7).

Kuva 7. Vastaajien tavat olla mukana seuratoiminnassa

Vastausvaihtoehdoista lyhytaikaisen talkootyön valitsi 87 %. Toiseksi eniten eli 39 % valitsi toimitsijatehtävät ja kolmanneksi 17 % joukkueenjohtajan roolin mahdolliseksi tavaksi osallistua. Muista vaihtoehdoista rahastonhoitaja sai 3 ääntä, valmentaja 2 ja tapahtumatuotanto 1 äänen. Jonkin muun tavan osallistumiseen valitsi 22 %. Vastauksissa kerrottiin, että apuvalmentaja, kahvin myyminen sekä vanhemman ja kuljettajan rooli olisivat tai ovat mieluisia tapoja olla seuratoiminnassa mukana.

Ensimmäisessä avoimessa kysymyksessä kysyttiin tapoja hyödyntää vastaajien taitoja seuran vapaaehtoistoiminnassa. Vastauksia tuli yhteensä 6 kappaletta. Kaksi vastanneista kokee, että organisoinnin taitoa voisi hyödyntää seuratoiminnassa. Yksi vastaajista kertoi, että vanhemman rooli on hänelle riittävä ja haluaa osallistua joukkueensa talkoisiin ja erilaiseen tuotemyyntiin. Toisen vastauksessa korostui nuorten motivoiminen liikkumiseen ja erilaisten urheilulajien seuraamiseen. Lisäksi kahden vastauksessa kerrottiin, että tuskin omista taidoista on hyötyä urheiluseuralle tai ei erityistä osaamista ei löydy.

4.1.4 Vanhempien kokemukset seuran hyvistä puolista sekä parannusehdotukset

Toisessa avoimessa kysymyksessä vastaajilta kysyttiin, että mikä urheiluseurassa on hyvää. Vastauskenttä oli avoin ja vastauksia tuli yhteensä 15 kappaletta. Vastauksissa korostui kaksi pääteemaa. Ensimmäinen oli yhdessä tekeminen ja yhteishenki seuratoiminnassa, josta nousi seuraavia esimerkkejä lyhyesti:

Joukkueen aikuisten välillä on hyvä tekemisen meininki

Yhteinen tekeminen. Mukavia henkilöitä seurassa

Yhteishenki on hyvää ja tukea saa aina

Toisena pääteemana vastauksissa korostui vastaajien tyytyväisyys seuran toimijoiden, kuten valmentajien ja ohjaajien toimintaan. Tästä löytyi seuraavantilaisia esimerkkejä:

Innostava ja mukava ohjaaja (lapseni säbäkoulussa Rantakylässä). Tiedottaminen on ollut selkeää ja tarkoituksen mukaista

Lapset liikkuvat ja aikuinen ohjaa

Yleisesti ajatus seura kasvattaa. Joukkueurheilu antaa hyvän alustan lapselleni

Olemme vasta aloittaneet ja taival hatsinalaisena vasta alussa. Tähän mennessä ison isot kiitokset [valmentajalle] nuorien pelaaja alkujen ohjaamisesta. Mahtavaa kun ne pienimmät ovat saaneet valtavan hyvää ohjausta heti alkutaipaleelle. Odotan yhteiseltä matkaltamme paljon hyviä hetkiä ja isoja kasvutarinoita.

Kehitysehdotuksia kysyttäessä vastauksia jätettiin 11 kappaletta. Vastaukset eivät painottuneet suoranaisesti tiettyihin teemoihin, mutta kehitysehdotuksissa korostui urheiluseuratoiminnan ammattimaistuminen:

Seuran mainontaa ja näkyvyyttä pitäisi parantaa.

Varainhankinta seuralle, yhteistyösopimukset

Ehdottomasti junioritoimintaa ja satsausta sinne!

Lisäksi viestintään tuli kehitysehdotuksia:

Viestinnän selkeys ja ajoissa tiedottaminen olisi hyvä. Kaikki vanhemmat eivät ymmärrä näitä urheilutermejä. Mikä on jojo ja mitä eroa on lisenssillä ja vakuutuksella?

Esim. talkooavusta voisi olla jokin kanava, mitä kautta saisi tietoa talkoohommista.

4.2 Haastatteluiden tulokset

4.2.1 Vanhempien näkemykset urheiluseuran osallisuudesta

Haastattelimme kolmea Hatsinan urheiluseuraan kuuluvaa vanhempaa. Kaksi haastateltavista oli uusia jäseniä seurassa, he olivat olleet jäsenenä alle puoli vuotta. Kolmas haastateltava oli ollut seuran jäsenenä seitsemän vuotta.

Urheiluseura Hatsinassa toimivien vanhempien haastatteluista nousi esille seurassa olevaa osallisuutta. Kaikki haastateltavat kokivat, että omassa joukkueessa vallitsi hyvä yhteishenki.

H1: Mun mielestä tossa joukkueen vanhempien kesken tossa ni hyvin tieto vaihtuu nytte ja sillee porukka tulee hyvin juttuun ja keskustellaa asioista.

H2: No nyt täytyy sanoa, että tuossa joukkueessa on ihan tosi hyvä [yhteishenki]. [Valmentaja] on kyllä tehnyt siitä tosi hyvän paikan lapsille harrastaa, ilmapiiri on tosi oikeamielinen, oikeasuuntainen.

H3: Joukkueessa on ainakin älyttömän hyvä yhteishenki ja semmoista yhteistä on joo. Täytyy sanoa, että on tosi kivaa porukkaa ja hommat hoituu.

Haastateltavat kokivat, että hyvään yhteishenkeen vaikuttaa hyvät ja osaavat valmentajat, sekä vanhempien keskinäinen yhtenevä ajatusmaailma. Yhden haastateltavan mukaan vanhemmat jakavat ajatuksen siitä, että harrastavien lasten kokemukset ovat tärkeintä toiminnassa. Tämä jaettu ajatus harrastamisesta ja aktiivisten jäsenten mukana olo luo hyvää pohjaa seuratoimintaan osallistumiselle.

H2: Sattunut semmoista tekevää aktiivista sakkia ja sitten musta on ihana et on ollu arvomaailma sama, että pojille halutaan mah-

dollistaa se yks bussireissu tälle vuodelle. Se oli kaikille vanhemmille prioriteetti ykkönen. On sattunut niin samanhenkistä, että lasten elämykset ja kokemukset tässä ykkönen, että se on ehkä onni.

Haastateltavat kokivat, että valmentajan omalla tekemisellä ja asennoitumisella on iso vaikutus joukkueen yhteishenkeen.

H2: Mun mielestä ainakin toi valmentaja itsessään ja hänen linjat ja ajatukset, että se lapsi on arvokas ja tavallaan se semmoinen oikeudenmukaisuus. Hän pitää langat käsissä ja siinä on jokaisen lapsen turvallinen olla ja se on varmaan mun mielestä iso avainasia ja se, miten hän huomioi siis ihan pikkujuttuja.

Osa haastatelluista vanhemmista on ollut seuran jäsenenä vasta muutamia kuukausia, ja yksi haastateltavista melkein seitsemän vuotta. Haastateltavilta nousi esille se, että vanhemmat tuntevat oman joukkueensa toiminnan, tavat ja muut joukkueen vanhemmat hyvin. Haastateltavat eivät olleet niin tuttuja muiden joukkueiden jäsenten, vanhempien tai muiden toimijoiden kanssa.

H3: No kylmä sillee aika hyvin [tunnen muita], että tietysti noita tietysti vanhempia poikia ja vanhempia en tunne, mutta sitten melkein tästä omasta pojasta tämän joukkueen kaikki siitä [tunnen].

Yhdeltä haastateltavalta tuli seuraan kohdistuen toive, tai kehittämis ehdotus, että vanhempia voisi tutustuttaa toisiinsa jo toiminnan alussa, kun lapsi alkaa harrastamaan seurassa. Näin vanhemmat saisivat jo alusta asti enemmän kontaktia seuraan ja seuratoimintaan, sekä tuttuja ihmisiä harrastuksen ympärille.

H1: Täytyy sanoa, että kehitysnäkökulmaa kerron samalla, että kyllä se haltuunotto. Niin, että Hatsina olisi ottanut siten, että selittänyt mikä on toiminta ja tutustuttanut toisiaan vanhempiin.

Haastateltavat jakoivat näkemykset myös vanhemmat roolista seuratoiminnassa. Vanhemmat nähtiin ennen kaikkea lapsen harrastuksen mahdollistajana, ja seuran toimintaan osallistuminen lapsen harjoituksiin kuljettamisella, sekä rahainkeruulla koettiin oleelliseksi.

H1: Tietysti vanhempien mahdollistava rooli monessa asiassa on tietysti aika tärkeä, että tota sit jos lapset on monessa mukana ni sit on aika monta paikkaa mistä aikaa pitäs pystyy irrottamaan

H2: Niin mä näen sen silleen sen vanhemman roolin et voi olla tosi iso osa, mutta sitten samalla voi luottaa siihen, että siellä seurassa se homma toimii. Ihan sen oman elämäntilanteen mukaan.

H3: Kyllähän se on tätä kускаamista ja rahan keräämistä ja ja sitten mahdollisuuksien mukaan kaikkea järjestämistä ja osallistumista

Haastateltavat antoivat seuran yhteisöllisyydestä ja yhteishengestä hyvän kuvan. Vaikka haastateltavat eivät kokeneet tuntevansa muita joukkueita ja seuran jäseniä oman joukkueen ulkopuolelta, on joukkueiden sisällä hyvä yhteishenki.

4.2.2 Vanhempien kokemukset vapaaehtoistyöstä ja seuratoiminnasta urheiluseurassa

Vapaaehtoistyöstä ja vapaaehtoistoimintaan osallistumisesta haastateltavilla vanhemmilla on ollut vaihtelevasti kokemusta. Kaksi vanhemmista on tullut mukaan seuran toimintaan vasta vähän aikaa sitten, eivätkä ole vielä ehtineet osallistua vapaaehtoistoimintaan, ja kolmas haastateltava, joka on ollut seuran jäsenenä jo pidempään, on ollut mukana talkootöissä. Toinen vähän aikaa seuran mukana olleista haastatelluista kertoi, että on ollut aikaisemmissa lasten harrastuksissa aktiivisesti mukana, ja haluaa olla tässäkin seurassa aktiivisesti tekemässä.

H1: En oo kyllä, varmaan tosta tavallaan lapsen joukkueen kautta sitten mitä siihen liittyy, ei itseasiassa ole hirveen paljon tietoo mitä muuta seuratasolla on, että onko Hatsinalla seuratasolla muutakin, kun mitä on joukkueen tasolla. Ei olla käyty läpi eikä ole tietoa muutakin käyty läpi vaan joukkueen tasolla.

H2: Silloin lähdettiin mukaan, niin tämä joukkue on perustettu nyt tässä syys lokakuussa, niin siitä asti ollaan oltu niin sanotusti aktiivisemmin nyt yleisesti Hatsinan toiminnassa, mutta kaikki on oikeastaan uutta, mutta oon ilmaissut halukkuuteni olla mukana [toiminnassa].

H3: Mähän oon ollut oikeastaan vaan tavallaan vanhempana [mukana toiminnassa] ja sitten mä oon joukkueen sisällä ollut aika ak-

tiivisesti tekemässä tätä talkooprojektia ja järjestänyt kaikennäköisiä kakkumyyntihommia ja semmosta, mutta en oo ollut muuten mitenkään niiku hirveen aktiivinen.

Haastateltavat jakoivat näkemykset seuratoimintaan liittyvän vapaaehtoistyön tärkeydestä, ja vanhempien vastuusta osallistua vapaaehtoistyöhön, kuten joukkueen talkoisiin. Yhdellä haastateltavalla isoin syy vapaaehtoistoimintaan on oma halu, ja haastateltava pitää toimintaan osallistumista itsestäänselvyytenä. Yksi haastateltava toi myös esille näkemyksensä seurassa tehtävän vapaaehtoistyön tärkeydestä seuralle ja joukkueelle. Vanhempien suorittama vapaaehtoistyö vähentää harrastukseen kohdistuvia kuluja, ja haastateltava näki vapaaehtoistyön mahdollistavan lasten harrastamisen myös vähävaraisimmille perheille.

H1: Nään et kyl tottakai siinä pitää ollaa vastuuta, et ei se voi olla näin et viedään lapsi sinne ja haetaan se sieltä ja kaikki olettaa et joku muu hoitaa kaiken muun. Että kyllähän monet asiat vapaaehtoistoiminnalla monet asiat pyörii et kai jonkunlainen panos pitäis kaikilla olla.

H2: Ja se on vaan semmoinen nii vaan itsestäänselvyys ja osa minua, että jos lapseni harrastaa niin mä yleensä tosi kiinnostunut siitä, missä se harrastaa, mitä siellä tehdään, voinko mä olla jotenkin avuksi ja se on silleen lähtökohtaisesti itsestäänselvyys.

H3: Se oma talkootyö tehdään, että se ei olisi ihan järkyttävän kallista se harrastus. Kyllä et se on kyllä semmoinen, että olisi kaikilla mahdollisuus harrastaa, vaikka olisi vähän vähävaraisempikin ja ettei olisi niin kallista. Niin sen takia pitää tehdä sitten vähän töitä ja nähdä vaivaa.

Haastateltavat antoivat eriäviä näkemyksiä seuran vapaaehtoistyöhön liittyvästä tiedottamisesta. Yhden haastateltavan mukaan hänellä ei ole tietoa siitä, mitä vapaaehtoistyötä voi seurassa tehdä, kun taas toinen oli tietoinen erilaisista tehtävistä. Tämä toki voi selittyä haastateltavien aikaisemmilla kokemuksilla eri seurojen vapaaehtoistyöstä. Toinen näistä haastateltavista, joka oli tietoinen erilaisista vapaaehtoistyötehtävistä, on toiminut aiemmin eri seurassa vapaaehtoisena.

H2: No siis sen verran tiedän, että jos sattuisi näitä toimihenkilöitä peleissä, kirjanpitäjää, mitä kelloo on, mitä kaikkea siellä onkaan. Niin he on kyllä ilmoittautunut, että olen käytettävissä, että varmaan pienellä opastuksella ni oppii.

Haastatteluissa nousi vanhempien eritasoisen tietämys vapaaehtoistyöstä esille, ja haastateltava antoi seuralle toiveen, että seurassa aloittavia vanhempia voisi tiedottaa ja perehdyttää vapaaehtoistoiminnasta.

H1: Kaiken kaikkiaan Hatsinan toiminnan tutummaksi tuomista selkeemin enemmän. Tai ei sitä nyt paljon, et yks kerta riittäis ku vanhemmat tähän ja kertoo puoli tuntia et tää o Hatsina. Osallehan se on selkee ja tuttu et tuol on monet ollu monessa urheiluseuroissa mukana ja tietää miten ne kuviot pyörii, mut se just meillä ei oo.

Haastateltava, joka on ollut aikaisemmissa seuroissa vapaaehtoisena, antoi ehdotuksensa Hatsinan toimintaan. Hänen mukaansa vapaaehtoistyön ei pitäisi tuntua aivan ”pakkopullalta”, ja siitä tiedottaminen ja kutsuminen tulisi tehdä mahdollisimman henkilökohtaisesti. Haastateltavan mukaan tällöin vapaaehtoistyöhön kutsuttu seuran jäsen todennäköisemmin osallistuisi.

H2: Se ei saa olla pakkopullaa, mutta sitten siihen kuitenkin pitää olla pieni pulla, että millä sen kontaktoituu muuten se menee ihan yksi ja sama.

H2: Jotenkin se pitää saada kontaktoitua, joten en tiedä lähtisinkö esimerkiksi tässä näin ratkaisuna Hatsinassakin, että joukkuekohtaisesti pitää olla x määrä. Että miettikää teidän porukasta ketkä pystyy. Niin jotenkin sitten, kun se heitetään pienemmälle ryhmälle siitä tulee henkilökohtaisempaa. Isossa mittakaavassa että no Hatsina tekee talkoot, kuka tulee, niin silloin sulla ei ole tarttumapintaa, mutta jos se heitetään, et hei sä teet teidän joukkueelle, olisiko sieltä muutama, niin se on ihan eri juttu.

Lisäksi seuratoimijoiden oma osallistuminen talkoisiin oli yhden haastateltavan mukaan arvokasta. Tämän haastateltava nosti tärkeäksi ja koki, että seura edusti hyvin itseään.

H2: Että hän [rahastonhoitaja] kyllä esimerkillään johdatti, että hän oli itse myös siellä talkoissa. Ja noi mitä hänen kanssa käytiin ne asiat, että hän oli mun mielestä ollut hyvin selkeä linjanveto.

Yksi haastateltavista tunnisti koronarajoitusten tuoman hankaluuksien seuratoimintaan. Hänen mukaansa se on rajoittanut seuran mahdollisuuksia järjestää toimintaa koko seuralle.

H3: Tää korona tuntuu, että on tehnyt niin paljon tässä kaikelle hallaa, että ei ehkä voinut semmoista oikein pyörittääkään.

Haastatteluista ilmeni vanhempien tyytyväisyys seuratoimintaan kokonaisuudessaan. Haastateltavat olivat tyytyväisiä valmentajiin ja joukkueiden sisäiseen kommunikaatioon. Osa haastateltavista oli sitä mieltä, että viestintä on kunnossa, kun taas yhden mielestä tiedottamista tarvittaisiin enemmän, eli joissakin asioissa on yksilökohtaisia eroja näkemysten välillä.

4.3 Vanhempien kehittämisehdotukset

Kyselyn ja haastatteluiden kautta keräsimme vanhemmilta kehittämisehdotuksia liittyen seuratoimintaan ja vapaaehtoistyöhön. Sekä kyselyssä että haastatteluissa nousi esille vanhempien toive saada lisätietoa seuratoiminnasta ja vapaaehtoistoiminnasta. Yksi kyselyyn vastaajista toivoisi, että seuratoiminnassa mukana olevat uudet vanhemmat, jotka eivät välttämättä ole aikaisemmin olleet mukana missään muussa seurassa, otettaisiin paremmin huomioon toimintaa esitellessä. Vastaaja toivoi, että esimerkiksi seuratoimintaan liittyvät termit selitettäisi paremmin vanhemmille, sekä kerrotaisiin tarkemmin koko seuran toiminnasta. Seuran asioista ja seuratoiminnan esittely on tärkeässä osassa, kun uusi seuran jäsen halutaan liittää osaksi seuran yhteisöä. Lisäksi kyselystä nousi esille tarve saada enemmän tietoa talkootyöstä. Jos seuralla olisi käytössä jokin keskitetty viestintäkanava, josta vanhemmat saisivat tietää talkootöistä, johon tarvitsee vapaaehtoistyöntekijöitä, voisi kynnys osallistua olla vanhemmille pienempi.

Yksi haastateltavista tunnisti seurassa ongelman, johon tässä tutkimuksessa paneuduttiin, eli vähäiset osallistujat talkoissa ja vapaaehtoistyössä. Kyseinen haastateltava oli ollut ennen muissa seuroissa vapaaehtoistyöntekijänä, ja osasi ehdottaa Hatsinan urheiluseuralle yhtä mahdollista ratkaisua. Hänen mukaansa talkootyön voisi kohdistaa pienemmille ryhmille koko seuran sijasta. Esimerkiksi yhden talkootyön voisi kohdistaa yhdelle joukkueelle vuorolleen. Tällöin vapaaehtoistyöstä tulisi henkilökohtaisempaa, mikä madaltaisi kynnystä osallistua. Joukkueen jäsenet voisivat myös keskenään sopia talkoihin osallistumisesta, ja tuttujen ihmisten osallistuminen voisi myös madaltaa kynnystä osallistua. Tällainen toimintatapa voisi toimia ratkaisuna ongelmaan,

mutta siinä on vaarana, että se voi näyttäytyä vanhempien näkökulmasta vapaaehtoistyöhön ja talkoisiin pakottamisena, joka vain kasvattaisi vanhempien etäisyyttä vapaaehtoistyöhön ja seuratoimintaan.

5 POHDINTA

5.1 Oma joukkue on vanhemmille seura pienoisikoossa

Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena on löytää kokemuksia Hatsinan seuratoiminnasta. Haastatteluissa nousi esille, että oman joukkueen vanhempien ja valmentajien kesken on yhteisöllinen ilmapiiri ja kommunikaatio toimii. Seuran muiden joukkueiden toiminnasta tai toimijoista haastateltavilla ei ollut suuremmin tietoa ja yksi vähemmän aikaa toiminnassa mukana ollut haastateltava kertoi, että kaipaisi informaatiota seuran toimintatavoista ja ihmisistä. Koski ym. (2018b) mukaan hyvä seura nähdään sellaisena, jossa sisäinen työnjako toimii, informaatio kulkee ja ryhmän intressejä korostetaan yksittäisten ihmisten intressien sijasta. Haastattelujen perusteella onkin havaittavissa, että oman joukkueen kesken on havaittavissa me-henkeä ja yhteenkuuluvuutta, mutta seuratasolla kaivattaisiin aktiivisuutta.

Kyselyaineistosta nousi esille, että lähes puolet siihen vastanneista koki, että ei koe olevansa Hatsinan seurayhteisön jäseniä. Tämä tulos voi osittain selittyä sillä, että osa vastaajista on ymmärtänyt, että kysymyksellä tarkoitetaan seuran jäsentä. Seurassa on erillinen jäsenmaksu, jonka maksaessa tulee seuran jäseneksi. Kysymyksellä tarkoitettiin seuran sisällä muodostuvaa yhteisöä, ja kokeeko vastaaja kuuluvansa tähän.

Vastausmäärästä on mahdollista päätellä, että korona on vähentänyt vastaajien kokemusta seuran kuulumisesta, koska mahdollisuuksia osallistua toimintaan on ollut vähemmän. Lisäksi seuran jäsenmäärä on myös tippunut koronan aikana. (Leemann ym. 2015, 5) mukaan osallistumisella voidaan edistää osallisuuden tunnetta ja samalla tukea sosiaalista osallisuutta. Voidaankin siis ajatella, että koronakriisin väistyessä erilaisille osallistumismahdollisuuksille voisi olla tarvetta, jotta kaikki halukkaat voisivat kokea olevansa osa seuraa. Koronan vaikutukset nousivat myös esille yhdessä haastattelussa, kun

kysyimme, millä tavoin seura kannustaa vanhempia osallistumaan seuran järjestämiin tapahtumiin.

Tää korona tuntuu, että on tehnyt niin paljon tässä kaikelle hallaa, että ei ehkä voinut semmoista oikein pyörittääkään

Kokemus seurayhteisön jäsenyydestä ei kuitenkaan näkynyt kysyttäessä vastaajien tyytyväisyyttä Hatsinan seuratoimintaan, vaan 96 % vastaajista oli tyytyväisiä toimintaan. Vastauksissa kävi ilmi, että tyytyväisiä oltiin erityisesti ohjaukseen ja valmennukseen. Hatsinassa panostetaan valmentajien koulutukseen ja valmentajat ovat asiantuntijoita, joita tutkimuksessa keuhuttiin. Hatsinan seuratoiminta on menossa ammattimaisempaan suuntaan ja tavoitteena on, että seura pystyisi pitämään palkattuja toimijoita seuratoiminnassa. Seuratoiminnan ammattimaistuminen kehittää seurojen toiminnan laatua ja tämä ilmenee esimerkiksi Jyväskylän naisvoimistelijoihin kohdistuneessa pro gradu -tutkielmasta, jossa käsiteltiin seuratoiminnan muutosta. Seuratoiminnan ammattimaistuminen, oli vahvistanut ohjaamisen ja valmennuksen laatua, mutta ammattimaistuminen haastoi uusien vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytoimista ja pitkäaikaisempaa sitoutumista (Kentala 2017, 80–81.)

Osaavat henkilöt kuten asiantuntevat valmentajat voivatkin ilmetä toiminnan laadukkuutena, mutta toisaalta seuratoiminnan ammattimaistuminen voi vaikuttaa vapaaehtoisten sitoutumiseen, jos potentiaaliset vapaaehtoistoimijat eivät koe olevansa tarpeeksi päteviä tai osaavia osallistumaan toimintaan. Kyselyaineistosta kävi ilmi, että kyseinen kokemus voi olla hyvin mahdollinen, jos urheiluseuratoiminnasta ei ole aikaisempaa kokemusta

Tuskin minulla on sellaisia taitoja, joista urheiluseuralle olisi erityistä hyötyä.

Martelan (2021) mukaan pätevyyden tunteen esteenä voi olla päämäärien ja ohjeiden epäselvyys sekä liian vaativat tai helpot tehtävät. Tähän voi vaikuttaa ennakkokäsitykset tai tietämättömyys urheiluseuratoiminnan mahdollisuuksista. Voidaan siis ajatella, että ammattimaistuminen voi haastaa vapaaehtoistoiminnan jatkuvuutta, jos siihen ei resursoida tarpeeksi aikaa. Jatkuvuuteen panostamisen tärkeys korostuu, kun otetaan huomioon jäsenten vaihteleva ja lyhytjänteisempi sitoutuminen seuratoimintaan. (Koski & Mäenpää 2018b, 18).

5.2 Seuratoimintaan osallistuminen nähdään vanhemman vastuuna

Haastattelujen kautta nousi esille vanhempien näkemys seuratoimintaan ja vapaaehtoistyöhön osallistumisesta. Haastateltavat kokivat vapaaehtoistyön olevan velvollisuus, johon seuraan kuuluvien vanhempien tulisi osallistua. Lisäksi yksi haastateltava nosti esille näkemyksen, että tekemällä vapaaehtoistyötä urheiluseurassa esimerkiksi talkootyön muodossa vähentää harrastukseen kohdistuvia kuluja. Tällöin lapsen harrastus voidaan mahdollistaa myös vähävaraisemmille perheille. Vanhemmilta välittyi myös ajatus, että he tekevät vapaaehtoistyötä oman joukkueen vuoksi, ja vapaaehtoistyöllä mahdollistetaan lapsille enemmän kokemuksia. Tällainen altruistinen ajattelu, eli toisten edun asettaminen oman edun edelle, ja toisten eteen työn tekeminen ovat olennaisia motiiveja vapaaehtoistyössä (Yeung 2005, 124).

Kyselystä ja haastatteluista kerätty tieto on vahvasti linjassa yleisimpien vapaaehtoistyömuotojen kanssa. Vuonna 2019 tehdyn tutkimuksen mukaan urheiluseuroissa lähes puolet vapaaehtoistyötä tekevistä tekee kuukaudessa neljä tuntia tai vähemmän vapaaehtoistyötä (Aarresola ym. 2019). Tämä heijastui myös tämän tutkimuksen tuloksiin, jossa saimme selville, että Hatsinan urheiluseurassa suosituin vapaaehtoistyön muoto oli lyhytaikainen talkootyö. Tämä tulos ei ollut yllättävä, ja osasimme odottaa, että lyhytaikainen talkootyö tulisi olemaan vapaaehtoistyömuoto, jota seurassa tehtäisi eniten. Talkootyö on usein lyhytaikaista, eikä vaadi erityistä sitoutumista, joten se on seuratoimintaan osallistuville vanhemmille parhaiten sopiva tapa tehdä vapaaehtoistyötä omassa arjessa.

Kyselystä nousi esille myös motiiveja tehdä vapaaehtoistyötä. Vastanneiden kesken yleisimmät motiivit olivat halu auttaa, yhdessä tekeminen ja se, että on kysytty mukaan tekemään. Halu auttaa ja yhdessä tekeminen, tai ryhmähenki, ovat yleisimpiä motiiveja Suomessa tehdä vapaaehtoistyötä (Yeung 2005, 124). Tämä tulos oli ennakoitavissa ennen kyselyn toteuttamista. Toiseksi yleisin ($n = 8$) motiivi tehdä vapaaehtoistyötä oli kyselyssämme se, että on kysytty mukaan. Se kertoo siitä, että urheiluseura informoi jäseniään vapaaehtoistyön mahdollisuuksista ja pyrkii saamaan lisää vapaaehtoistyöntekijöitä.

Toisaalta kyselyssä nousi ristiriita, sillä kysyttäessä kannustavia tekijöitä vapaaehtoistyön tekemiseen oli yleisin ($n = 4$) vastaus se, että kysyttäisiin mukaan tekemään. Vastaajien keskuudessa on siis henkilöitä, jotka ovat tehneet vapaaehtoistyötä, koska heitä on kysytty mukaan tekemään, ja osalla vastaajista isoin kannustin tehdä vapaaehtoistyötä olisi se, että häntä kysyttäisiin mukaan. Tämä voi selittyä osittain sillä, että vastaajat, jotka tekisivät vapaaehtoistyötä kysyttäessä ovat olleet seuran toiminnassa mukana vasta vähän aikaa, jolloin ei ole välttämättä tullut mahdollisuuksia tehdä vapaaehtoistyötä.

5.3 Kehittämisideoita seuralle

Seuralla on halu rakentaa jäsenten keskistä yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta. Tällaista voisi tukea järjestämällä seuran jäsenille yhteisöllisiä tapahtumia. Ne voivat olla yhden päivän tapahtumia, kuten luontoretki, oheistoimintaa esimerkiksi turnauksen ohella tai jatkuvaa toimintaa, kuten seuran avoin liikuntavuoro kerran viikossa. Seuran yhteisestä ohjelmaa järjestettäessä on tärkeää osallistaa seuran jäseniä suunnittelun aikana. Osallistamalla jäseniä suunnitteluun luodaan osallisuutta ja samalla kiinnitetään heitä seuran toimintaan mukaan. Lähtökohtaisesti toiminnan suunnittelu pitäisi lähteä jäsenistä itsestään.

Haastatteluissa ilmeni, että ainakin osa vanhemmista olisi kiinnostunut vanhemmille suunnattuun liikuntavuoroon, joka olisi ohjattua toimintaa. Jos seura lähtisi järjestämään tällaista toimintaa, voisi vanhempia osallistaa toimintaan esimerkiksi antamalla heille ideointivapauden vuorojen sisällöstä. Osallistaminen tukee myös Hatsinan omaa ajatusta seurayhteisöstä ja yhdessä tekemisestä.

Koemme, että seura hyötyisi uuden jäsenten perehdyttämisestä seuraan ja vapaaehtoistyöhön. Tutkimuksen aineistosta kävi ilmi, että osalla seuran jäsenistä ei ole tietoa vapaaehtoistoiminnasta tai yleisesti seurantoimintatavoista. Osa kyselyyn ja haastatteluun vastanneista ilmaisi halunsa tietää enemmän seurasta. Seuraan liittyville jäsenille tapahtuvassa perehdytyksessä tulisi kiinnittää huomiota laajemmin seuran toimintatapoihin ja seuran aktiivisiin toimijoihin, kuten seuran hallitukseen.

Huomiota tulisi kiinnittää myös joukkueen sisäisiin toimintatapoihin, ja vanhemmille tulisi selvittää mitä seura heiltä odottaa, esimerkiksi varainkeruun ja talkootyön osalta. Näin vanhemmat osaavat varautua ja asennoitua joukkueen toiminnan mukaan. Joukkueiden sisäisten asioiden sopiminen avoimesti ja yhdessä olisi hyvä toimintatapa jokaiselle seuran joukkueelle. Lisäksi seuran nykyisistä tavoista ja käytänteistä kannattaa pitää kiinni, ja niitä tulisikin tehostaa, sillä tulosten perusteella vanhemmat ovat erittäin tyytyväisiä seuran toimintaan.

Oma vastuuhenkilö seuran sisällä voisi olla tehokas tapa organisoida vapaaehtoistoimintaa seurassa. Vastuuhenkilö voisi tiedottaa vapaaehtoistyömahdollisuuksista, kouluttaa vapaaehtoisia, sekä rekrytoida vapaaehtoistoimijoita. Tämä vapauttaisi vastuuta myös muiden seuran toimijoiden harteilta. Vapaaehtoistoiminnan selkeys ja organisointi, sekä siitä tiedottaminen ovat tärkeitä osia toiminnan toteutuksessa ja sen onnistumisessa.

Jatkotutkimus- ja kehittämisideana Hatsinan urheiluseuralle voisi olla rakentaa konsepti tai toimintamalli, jossa tarkoituksena on lisätä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä seurassa. Tällaisia malleja ja toimintatapoja on jo olemassa, kuten aivoriihiyöskentely, jossa jäsenten ideat seuran toimintaan tulisivat kuulluksi, tai learning cafe, jossa pohditaan pienryhmissä samaa asiaa eri näkökulmista. Valmiina olevia toimintamalleja voi myös soveltaa seuralle käyttöön. Osallisuuden rakentaminen ja vanhempien perehdyttäminen vapaaehtoistoimintaan voisi olla seuraavana askeleena tässä tutkimuksessa kerättyjen vanhempien näkemysten ja motiivien keräämisen jälkeen.

Näemme myös, että vanhemmilta kerätty tieto heidän näkemyksistään seuratoimintaa kohtaan ja motiiveista ja ajatuksista vapaaehtoistoimintaa kohtaan voisi auttaa mitä tahansa urheiluseuraa, jolla on haasteena vapaaehtoistyöntekijöiden määrä seurassa. Vastaavan kaltaisen tutkimuksen voisi siis toteuttaa muissakin seuroissa. Jäseniltään kerätyn tiedon perusteella mikä tahansa urheiluseura voisi lähteä kehittämään toimintaansa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kohti.

5.4 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida reliabiliteetin ja validiteetin avulla. Määrällisessä tutkimuksessa reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten pysyvyyttä ja toistuvuutta. Tämä voidaan todeta muun muassa tuottamalla tutkimus uudestaan, ja jos tutkimustulokset ovat samat, on tutkimus luotettava. (Kananen 2014, 147). Tässä tutkimuksessa tulokset olivat ennakoitavissa aiemmista tutkimuksista. Toistuvuudesta ei voi kuitenkaan olla varmoja tutkimuksen suhteen, sillä kysely ei tuottanut niin isoa vastausmäärää kuin olisi ollut mahdollista. Olisikin ollut mielenkiintoista nähdä miten tulokset olisivat mahdollisesti muuttuneet, mikäli jokainen seuran toimija ja vanhempi olisi vastannut siihen.

Haastattelutilanteet teemahaastatteluissa tapahtuivat yhtäaikaisesti joukkueiden harjoitusten kanssa. Haastateltaville vanhemmille tuotiin esille haastattelun anonyymiys ja heille tarvittaessa avattiin kysymyksissä käytettyjä termejä väärinymmärrysten välttämiseksi. Haastattelutilanteet tuntuivat kiireettömiltä ja olivat luonteeltaan keskustelevia.

Tutkimuksen tulokset olisivat voineet vaihdella, mikäli olisimme saaneet kyselyyn enemmän vastauksia, tai ottaneet haastatteluun isomman otannan vanhempia. Tällöin ainakin kyselyn kautta olisimme voineet tavoittaa enemmän niitä vanhempia, jotka ovat seuratoiminnan ja vapaaehtoistyön ulkopuolella, jolloin tuloksissa olisimme voineet ottaa heidän näkemyksiään ja kokemuksiin paremmin huomioon.

LÄHTEET

Aarresola, O. Itkonen, H. Salmikangas & A. Mäkinen, J. 2019. Teoksessa Mäkinen, J. (toim.) Aikuisväestön liikunnan harrastaminen, vapaaehtoistyö ja osallistuminen 2018 – Liikunnan ja urheilun vapaaehtoistyö, osallistuminen ja jäsenyys. KIHU julkaisusarja. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.urheilututkimukset.fi/media/urtu/julkaisut/2019_jar_aikuisvest_sel71_85829.pdf [viitattu 18.11.2021].

Alila, A., Gröhn, K., Keso, I., Volk, R. 2011. Sosiaalisen kestävyyskäsityksen käsite ja mallintaminen. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistiota 2011:1. Helsinki: Sosiaali ja terveysministeriö. PDF-tiedosto. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/73333/URN%3ANBN%3Afi-fe201504224532.pdf?sequence=1> [viitattu 31.10.2021].

Allardt, E. 1976. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. Porvoo. Helsinki: WSOY.

Hannula, S. 2017. Vapaaehtoistyöhön sitoutuminen lasten harrastustoiminnassa. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-201709075331> [viitattu 7.2.2022].

Helsingin yliopisto. Ruralia-instituutti. Raportteja 70. PDF-tiedosto. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/225281/Raportteja70.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 31.10.2021].

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 21. painos. Helsinki: Tammi.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hynynen, S & Hankonen, N. 2015. Autonomiataukien aktiivisemmaksi. Itsemääräämisen teoria lasten ja nuorten liikunnan edistämiseksi. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/profile/Nelli-Hankonen/publication/280933771_Autonomiataukien_aktiivisemmaksi_Itsemaaraamisen_teoria_lasten_ja_nuorten_liikunnan_edistamisessa [viitattu 20.12.2021].

Kananen J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karreinen, L. & Halonen, M. 2010. 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan. Helsinki: Vihreä Sivistysliitto ry.

Kentala, K. 2017. Tapaustutkimus Jyväskylän Naisvoimistelijoiden seuratoiminnan muutoksesta. Jyväskylän yliopisto. Liikuntatieteellinen tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-201712044475> [viitattu 7.2.2022].

Koski, P. & Mäenpää, P. 2018a. Suomalaiset liikunta- ja urheiluseurat muutoksessa 1986–2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:25. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-575-4> [viitattu 24.10.2021].

Koski, P. & Mäenpää, P. 2018b. Suomalaiset liikunta- ja urheiluseurat – tilanne, muutokset ja tulevaisuus. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161059/Suomalaiset%20liikunta-%20ja%20urheiluseurat.pdf> [viitattu 24.10.2021].

Laasanen, J. 2011. Vapaaehtoistyön kansantaloudelliset vaikutukset. Helsingin yliopisto. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/225281> [viitattu 24.10.2021].

Laasanen, J. (2011). Vapaaehtoistyön kansantaloudelliset vaikutukset. Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, raportteja 70.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8.2.2019/190

Leemann, L. Kuusio, H & Hämäläinen, R. 2015. Sosiaalinen osallisuus. Sosiaalisen edistämisen koordinaatio-hanke (Sokra). Terveystieteiden tutkimuskeskus. Saatavissa: https://thl.fi/documents/966696/3775621/Tietopaketti_Sosiaalinen_Osallisuus.pdf [viitattu 12.10.2021].

Leemann, L. & Hämäläinen, R.-M. 2016. Asiakasosallisuus, sosiaalinen osallisuus ja matalan kynnyksen palvelut – pohdintaa käsitteiden sisällöstä. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131350/YP1605_Lee-mann%26Hamalainen.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu 12.10.2021].

Martela, F. 2021. Sisäisen motivaation johtaminen urheiluseurassa: Miten sinä tuet yhteisösi jäsenten innostusta ja sitoutumista? Olympiakomitea. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.olympiakomitea.fi/uploads/dlm_uploads/2020/12/db947fec-sisaisen-motivaation-johtaminen-urheiluseurassa.pdf [viitattu 31.3.2022].

Martela, F. & Jänisniemi, L. 2020. Elämän tarkoitus: Suuntana merkityksellinen elämä. Helsinki: Gummerus.

Oikeusministeriö. 2005. Kohti aktiivista kansalaisuutta. Kansalaisyhteiskunta 2006 -toimikunnan raportti. Oikeusministeriön julkaisuja 2005:14. Helsinki: Oikeusministeriö. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75819/omju_2005_14_kohti_aktiivista.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 31.10.2021].

Pikassos Oy. 2012. Osallisuuden ja asiakaslähtöisyyden edistäminen Pirkanmaan vammaiskaste -osahankkeessa. 2/2012. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://docplayer.fi/19661003-Osallisuuden-ja-asiakaslahtoisyyden-edistaminen-pirkanmaan-vammaiskaste-osahankkeessa-2-2012-pikassos-oy.html> [viitattu 31.10.2021].

Rouvinen-Wilenius, P. & Koskinen-Ollonqvist, P. 2011. Tasa-arvo ja osallisuus väylä terveyteen – Järjestöt suunnan näyttäjinä. Terveystiedon edistämisen keskuksen julkaisuja 9/2011. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://is-suu.com/soste/docs/tasa-arvo_ja_osallisuus_2012 [viitattu 31.10.2021].

Särkelä-Kukko, M. 2014. Osallisuus – Teoriaa ja tekoja. Teoksessa Jämsen, A. & Pyykkönen, A. (toim.) Osallisuuden jäljillä. Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys ry. PDF-dokumentti. Saatavilla: <https://www.jelli.fi/assets/files/sites/6/2017/06/osallisuuden-j%C3%A4ljill%C3%A4-verkkoversio-pakattuna-16052014.pdf> [viitattu 12.10.2021].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 11. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Vilkkä, H. 2015. Tutki ja Kehitä. 4. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus

Virolainen, J. 2015. Kulttuuripoliittinen näkökulma osallistumiseen. Teoksessa Lindholm, A. (toim.) Ei-kävijästä osalliseksi – Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Humanistinen ammattikorkeakoulu. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/101747/978-952-456-219-5%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 12.10.2021].

Yeung, A. B. 2005. Vapaaehtoistoiminnan timanttimali. Teoksessa Nylund, M & Yeung, A. B (toim) Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.

Verkkokysely

1. Olen ollut Hatsinan toiminnassa mukana

En ole mukana toiminnassa

Alle vuoden

1–2 vuotta

Yli kaksi vuotta

2. Roolini Hatsinassa on...

Valmentaja

Joukkueenjohtaja

Joukkueenhuoltaja

Rahastonhoitaja

Jokin muu mikä?

3. Vastaa väittämiin...

Olen tyytyväinen Hatsinan toimintaan

Seuran keskeiset periaatteet (toisten kunnioittaminen, terveet elämäntavat ja toiminnan avoimuus) näkyvät seuran toiminnassa.

Harrastus vie kohtuullisesti aikaa perheeltämme.

Harrastuksesta aiheutuvat kulut ovat kohtuullisia.

Seuratoimijat arvostavat minua.

Hatsinan toiminta on vaikuttanut positiivisesti omaan hyvinvointiini.

Olen vuorovaikutuksessa seuran muiden huoltajien ja jäsenten kanssa.

Olen Hatsinan yhteisön jäsen.

4. Olen tehnyt vapaaehtoistyötä Hatsinassa. (Esim. osallistunut talkootyöhön)

Kyllä

Ei

5. Mikä on saanut minut tekemään vapaaehtoistyötä?

Minua on kysytty tekemään

Haluan auttaa

Hyvän tekeminen

Uuden oppiminen

Yhdessä tekeminen

Jokin muu, mikä?

6. Mikä kannustaisi minua tekemään vapaaehtoistyötä?

Minua kysyttäisiin tekemään

Uuden oppiminen

Tapaisin uusia ihmisiä

Rahallinen palkkio

Jokin muu mikä?

7. Millä tavoin voisin olla mukana Hatsinan seuratoiminnassa?

Lyhytaikainen talkootyö

Valmentaja

Joukkueenjohtaja

Rahastonhoitaja

Toimitsijatehtävät

Tapahtumatuotanto

Jokin muu mikä?

8. Millä tavoin voisin hyödyntää taitojani seuratoiminnassa? (Esim. markkinointi, organisointi, ohjaaminen)

9. Mikä on hyvää seuratoiminnassa?

10. Mitä parantaisit seuratoiminnassa?

11. Vapaa sana ja terveisiä seuran johdolle

Haastattelurunko

Osallistuminen – tunne toimintaan osallistumisesta

Kuinka kauan olet ollut mukana seuran toiminnassa?
Miten olet mukana seuratoiminnassa/Miten osallistuisit seuratoimintaan?
Tunnetko muita seuran jäseniä?
Koetko, että muut seuran jäsenet ovat tuttaviah/kavereita sinulle?
Minkälaisesta toiminnasta tykkäisit?

Motivaatio – tunne ulkoisesta ja sisäisestä motivaatiosta ja niiden tukemisesta.

Mikä kannusti tai mikä kannustaisi lähtemään mukaan? Miten seura kannustaa lähtemään mukaan toimintaan
Jos seura järjestäisi vanhemmille ohjelmaa, niin lähtisitkö mukaan, ja mikä olisi mieleistä ohjelmaa?
Mahdollistaako seura, että voisit toteuttaa ideoitasi?
Minkälaisena koet joukkueen/seuran yhteishengen?
Onko jokin asia mikä heikentää motivaatiota osallistua toimintaan?

Odotukset ja kokemukset – tunne vapaaehtois- ja seuratoiminnasta

Mikä on hyvää seuran toiminnassa ja missä olisi parannettavaa.
Mikä on paras kokemus?
Onko kysytty mukaan toimintaan ja millä tavoin sinua kysyttiin mukaan?
Tiedätkö, minkälaisia vaihtoehtoja seurassa on tehdä esim. Vapaaehtois-työtä?
Minkälaiseksi koet seuran sisäisen kommunikaation? (vastuujäsenten kesken ja vastuujäseniltä vanhemmille)
Minkälaiseksi koet vanhemman roolin seuratoiminnassa?